Nº 305. DINGSDAG 23 DECEMBER. Aº 1862.

ROTTERDAMSCHE COURANT.

De Abonnementsprijs is ƒ 24 's jaars of ƒ 6 per drie maanden franco per post door het geheele Rijk.
Behalve aan het Bureau der Courant kan men zich bij alle Boekhandelaars en Postkantoren Abonneren.
Enkele Nommers 10 Cents.

Bureau: Hoogstraat, Wijk 10, Nº 77.

Geboorte-, Trouw- en Doodberigten van 1 tot 5 regels.... ƒ 1.—
Iedere regel meer. . . . . - 0.20
Andere Advertentiën per regel . . . . - 0.20
Groote Letters naar plaatsruimte. — Bij iedere Advertentie 45 Cents voor zegelregt en 1 Exemplaar der Courant.

Bij deze Courant behoort een BIJVOEGSEL.

BERIGT.

Van heden af zal deze COURANT *gratis* worden toegezonden aan hen die zich tegen *1 Januarij 1863* daarop abonneren.

Bij de Begrootings-discussie.

De begrootings-discussien in de Eerste Kamer, die heden aanvangen, zullen, naar 't zich laat aanzien, gelijk in de Tweede Kamer 't geval was, voornamelijk loopen over de koloniale aangelegenheden. Inderdaad vormen deze ook 't eenige gewigtige politieke punt bij ons te Lande en in deze oogenblikken. De finantiële hervormingen die 't Ministerie zich voorneemt, of althans in 't vooruitzigt stelt, zullen later meer bepaald ter sprake komen.

Zeer teregt plaatst de Eerste Kamer, reeds aanstonds bij den aanvang der bespreking van de koloniale aangelegenheden, den persoon des Ministers en zijn persoonlijk karakter ten eenenmale buiten de discussie. Daarmede heeft de Kamer niet te maken. Zij bevindt zich niet op visite bij den heer Uhlenbeck of noodigt dien heer om met haar een dagje te passeren en te komen praten over de koloniën. Zij heeft met 's mans meerdere of mindere beminnelijkheid van karakter niet te maken. Zij ziet voor zich den Minister van Kolonien en overlegt met den ambtenaar de principes van Regeringsbeleid.

Wij zullen dus bij de discussien dáár verschoond blijven van die vervelende complimenten *à bout portant* die we in de Tweede Kamer onlangs zoo dikwijls hoorden, als elk spreker bijna zijn speech deed voorafgaan van een betuiging als deze: „heer Minister, wat ik ook tegen u heb, ik houd u toch voor een eerlijk, braaf, rondborstig man." Nuttelooze pligtplegingen, die konden leiden tot de ongerijmde gevolgtrekking dat de mannen, die de Koning vroeger met 't beleid der koloniale zaken belastte, minder braaf of eerlijk waren geweest; pligtplegingen die tevens, in strijd met 's Lands belang, ter wille van den persoon des Ministers, de oppositie kunnen verlammen tegen maatregelen van bestuur waarmeê 't karakter of de deugd van den dignitaris niets heeft te maken. Vertrouwen en wantrouwen tegenover Ministers kan, hier te Lande, gelukkig niet anders wezen dan eenstemmigheid of verschil over regeringszaken.

Kan, in *dien* zin opgevat, de Eerste Kamer dezen Minister van Kolonien vertrouwen? Wij gelooven van niet, en hebben hoop dat de stemming over zijn hoofdstuk het bewijzen zal.

De Kamer heeft alle reden om den Minister, door afstemming der Begrooting, het regeren zoo veel doenlijk onmogelijk te maken.

Wat de Minister of zijne ambtgenooten ook, in de ure des gevaars, met algemeene woorden mogen verklaard hebben omtrent hunne *bedoelingen* ten opzigte der kolonien, en speciaal van 't cultuurstelsel, de groote bron van inkomsten, zooveel staat vast, dat — en dit is 't getuigenis van allen, zoowel voor- als tegenstanders van 't Kabinet — de *strekking* van 't ontwerp op de cultuur-ondernemingen van dien aard is, dat daardoor de Gouvernements-cultures noodwendig moeten te gronde gaan. Of nu een Minister met goede dan wel met slechte bedoelingen het dáárheen rigt, of hij zich de gevolgen al niet zoo donker voorstelt, doet niets ter zake. De Kamer heeft er niet over te oordeelen; zij behoeft er zich niet meê in te laten of de Minister zijn verderfelijke voornemens voor zijn eigen geweten verantwoorden kan of niet. Men mag zelfs verder gaan en zeggen: een Minister die zulke vernielende plannen heeft en zich de *portée* zijner voorstellen zoo verkeerd voorstelt, verdient niet het minste politiek vertrouwen, al ware hij de edelste man van de wereld, hij deugt niet voor de regering des Lands.

En had men nu nog de zekerheid dat de Minister althans niet zonder de toestemming der Vertegenwoordiging den bestaanden toestand in 't riet zou sturen, dan kon men nog eenigermate gerust zijn. Maar de Minister geeft die zekerheid in geenen deele. Wel heeft hij meermalen verklaard — ook bij de toelichting der cultuurwet — dat hij, hangende de wettelijke regeling, geen „ingrijpende" maatregelen zal nemen. Maar in den mond van dezen Minister beduidt dàt niets hoegenaamd. Wat toch is voor dezen meester in de logica al of niet „ingrijpend"? Men kan het ongeveer opmaken uit deze omstandigheid: De Minister verklaart dat hij, met de cultuurwet, niets nieuws heeft willen stichten, maar „lettende op de particuliere cultures die bestaan, het bestaande willen regelen op beteren voet dan waarop het thans gevestigd is." Van diezelfde ontwerpwet echter, waarvan de Minister slechts verbetering wacht van 't geen bestaat, zegt ieder zonder uitzondering: daarmede gaat het cultuurstelsel dood.

De Eerste Kamer heeft zich dan ook teregt met die losse verklaring: „er zullen geen *ingrijpende* maatregelen genomen worden," niet laten vangen. Zij verlangt opheldering, zij wil — gelijk de heer van Bosse onlangs in de Tweede Kamer — dat men haar „goed licht" geve. Zij oppert in haar Verslag de vraag: of de Minister kan verklaren *dat hij geene bevelen naar Indië had gezonden of zou zenden, ten gevolge van welke het bestaande stelsel* (van cultuur) *kan worden ondermijnd of verzwakt.* Die vraag is zoo klaar als de dag, en niets ware — als 't werkelijk te doen was om vruchtbaar en eerlijk gemeen overleg — zóó gemakkelijk als een rond, duidelijk antwoord. Dat mogt men bovendien, in zulk een belangrijke zaak, verwachten. En wat zegt nu de rondborstige Minister? Niets meer of minder dan, dat ook hij de spoedige behandeling der cultuurwet wenscht en dat bij het uitzigt daarop „de beantwoording minder nuttig en passend geoordeeld mag worden van vraagpunten, die.... voor oplossing van zelf in aanmerking zullen komen bij de gedachtenwisseling die op de indiening der wet volgen zal."

Kan men ronder en eerlijker houding denken? De Eerste Kamer zegt: wij stellen in uw regeringsbeleid geen vertrouwen; maar gij zult, zegt ge, geen belangrijke dingen doen zonder ons er in te kennen; als dat waar is zijn we minder angstig; wij zullen u dan wel beletten onze Staatshuishouding in de war te brengen. Maar kunnen we op uw woord aan? Hebt ge niets gedaan en zult ge niets doen — zonder *ons* — dat de questie praejudicieert? En de minister zegt: daar spreken we later wel eens over.

Zoo er nog iets noodig was om den Minister van alle vertrouwen te berooven, het zou dit zijn. Het is toch, ook met den besten wil, niet aan te nemen dat iemand, die niets te verbergen heeft, zóó bedekt zou spreken.

Wij bevelen daarom der Kamer — ook op grond van particuliere inlichtingen die ons toeschijnen *volkomen* vertrouwen te verdienen — met den meesten aandrang aan, om in de mondelinge beraadslaging tot den Minister de vraag te rigten, die wij in de schriftelijke behandeling met leedwezen misten: *Welke* voorschriften zijn er door u aan den Gouverneur-Generaal gezonden, betrekkelijk de cultuur-zaken? Zijt gij bereid ze mede te deelen?

Weigert de Minister ook dàn nog, dan blijft er redelijkerwijs niet anders over dan de begrooting af te stemmen en de medepligtigheid aan 's Lands verderf van zich af te werpen; want dan *mag* de Kamer, die hier niet op persoonlijken indruk, maar op de officieele houding des Ministers moet afgaan, hem haar vertrouwen in geenen deele meer schenken.

BUITENLAND.

FRANKRIJK.

PARIJS 21 December.
(*Particuliere Correspondentie.*)

Bijna dagelijks ondergaat de politieke toestand kleine wijzigingen. Nu bijv. is er weder geen sprake van eene conferentie, aan welke het bekrachtigen van Engelands afstand van het protectoraat over de Ionische eilanden zou worden opgedragen. Men meent thans dat Groot-Brittanje er zich bij zou bepalen om door middel van eene diplomatieke nota aan de verschillende Mogendheden hare toetreding te vragen tot de acte van afstand. Bij gevolg zou er geen congres gehouden worden, en zelfs geene bijeenkomst, onder welke andere benaming ook.

Vermoedelijk willen de verschillende Mogendheden allen gaarne iedere vergadering van diplomaten vermijden, omdat men zoo ligt geneigd zou zijn daarop tevens de vraagstukken tot klaarheid te brengen, die in alle landen de publieke opinie bijna onverdeeld bezig houden.

De Moniteur laat zich hieromtrent echter volstrekt niet uit, en het befaamde manifest, waarvan de verschijning tegen gisteren was aangekondigd, heeft ook het licht niet gezien. Voor het overige blijven wij — zoo als ik helaas reeds tot vervelens toe gelegenheid vond u te doen opmerken — in een tijdperk verkeeren van volslagen stilstand. En toch geloof ik dat het zeer onjuist zou zijn, te zeggen dat wij in eene periode van zeer gewenschte rust en vrede verkeeren; zij maakt althans op mij meer den indruk van eene verontrustende en onnatuurlijke kalmte die den storm voorafgaat, en hoe langer die kalmte aanhoudt, des te heviger zal ook de storm zijn.

In Italië schijnt er ook zekere vrij algemeene stilte te heerschen, of liever eene soort van overeenstemming tusschen alle partijen. Garibaldi is te Caprera teruggekeerd, om daar zijne verdere genezing af te wachten. Generaal Lamarmora heeft naar het schijnt verklaard dat hij te Napels de leden der commissie niet bij zich wilde ontvangen, aan welke een onderzoek is opgedragen omtrent den staat der rooverij in de Beide Siciliën. Daarop kan het Kabinet hem moeijelijk het antwoord schuldig blijven, en dit kan wel geen ander zijn dan zijn ontslag.

Generaal de Montebello, die te Rome opperbevelhebber is van het expeditie-korps, zal, krachtens daartoe bekomen verlof, zich voor eenigen tijd naar Frankrijk begeven; maar het gerucht is onjuist, dat hij in die betrekking zou worden vervangen.

Prins Napoleon moet uit Genève, waar hij zich op dit oogenblik bevindt, een aantal boeken en diplomatieke stukken van hier hebben doen ontbieden, waaruit men opmaakt dat hij zich bezig houdt met het vervaardigen van de redevoering welke hij in den Senaat zal uitspreken.

De Moniteur maakt heden morgen het decreet openbaar, waarbij de president en de vice-presidenten van den Senaat voor het volgend jaar zijn benoemd. Het zijn de heeren Troplong, de Royer, en de maarschalken graaf de Baraguay d'Hilliers, graaf Reynaud de St. Jean d'Angely, en Pélissier, hertog van Malakoff. Het officieel blad bevat in zijn staatkundig overzigt nog de volgende nota:

„De dagbladen van New-York bespreken met zekere heftigheid het aanbod van Frankrijks goede diensten. Sommigen overdrijven de strekking van dien stap en miskennen er het karakter van, daarbij uitgaande van onjuiste inlichtingen. Een artikel van den Courrier des Etats-Unis stelt de zaken echter in hun ware daglicht en toont in duidelijke bewoordingen aan dat het aanbod van Frankrijk niet alleen belangeloos, maar tevens ter juister tijd en met inachtneming van de regten en gevoelige punten der krijgvoerende partijen is geschied."

't Is misschien wel wat boosaardig, maar nu rijst de vraag: Hoe komt de Courrier des Etats-Unis aan zijn berigt? Zou het dat ook van den kant van onze Regering gekregen hebben, en tot welken prijs is het opgenomen?

Gisteren avond behelsde La France een berigt, volgens hetwelk Koning Ferdinand van Portugal aan de verschillende Portugesche legatien in het buitenland heeft opgedragen, om aan de Mogendheden waarbij zij geaccrediteerd zijn te verklaren, dat hij zoo stellig mogelijk den Griekschen troon voor zich van de hand wijst.

Men verzekert dat generaal de Lorencez, die deze week bij Z. M. den Keizer is ten gehoore ontvangen, tot Senator zal worden benoemd.

Het heeft de aandacht getrokken dat de Minister van Beijeren jl. donderdag niet tegenwoordig was bij de laatste diplomatieke receptie van minister Drouyn de Lhuys. Hoogst waarschijnlijk staat zulks in verband met de aangelegenheden van Griekenland.

Er is in de afgeloopene week sprake geweest van de waarschijnlijkheid dat men zich verpligt zou zien eene nieuwe leening te sluiten om geen deficit te hebben bij onze Staatsbegrooting voor het loopende dienstjaar. 't Is bijna overbodig, te zeggen dat men hier te lande eene nieuwe leening met leede oogen zou aanzien, vooral bij de overtuiging dat zij in den grond hare oorzaak vindt in eene expeditie, welke in de hoogste mate impopulair is. Van de definitieve conversie der rente is voor het oogenblik weder geen sprake.

— Groote jagtpartijen worden dezer dagen bij lord Cowley te Chantilly gehouden. Tot de genoodigden van den Engelschen gezant behooren verscheiden politieke personen en vele voorname leden der Engelsche aristocratie.

— Door Le Temps wordt het berigt van sommige dagbladen wedersproken, alsof Engeland bij het afstaan der Ionische eilanden wilde bedingen, te Corfu eene militaire en maritieme nederzetting te behouden.

— Horace Vernet neemt aanmerkelijk in beterschap toe, en zal denkelijk het overige van den winter te Nizza of in Italië gaan doorbrengen, terwijl zijne artsen geen gevaar in de verre reis derwaarts zien.

— Men zegt dat de laatste naar Vera Cruz vertrokken stoomboot eene aanzienlijke som in goud heeft medegenomen, die hoofdzakelijk bestemd is tot het betalen der werkzaamheden aan den spoorweg van Vera Cruz naar Orizaba, waaraan met grooten ijver gearbeid wordt.

— De laatste tijdingen uit Vera Cruz zeggen dat talrijke steden verklaringen ter gunste der Fransche interventie afgelegd hebben. Men verzekerde dat Juarez plan had Bascala te bezetten, en den marsch der Franschen over Piedras en Negras tegen te gaan. Indien de Franschen Puebla innamen, zou Juarez de hoofdstad Mexico onder water zetten. Generaal Marquez hield Calchindra voor de Franschen bezet. Er is eene proclamatie uitgevaardigd, waarbij Juarez de doodstraf voor het overbrengen van Fransche depêches dreigt. De gemeenschap tusschen de binnenlandsche kusten is afgesneden. Te Bloscala ten gunste van Juarez beproefde demonstratien zijn mislukt. De inwoners riepen: Leven de Franschen!

— De Grieksche corporatie te Marseille heeft den koopman Constantijn Melos aldaar tot haren afgevaardigde bij de Constituerende Vergadering te Athene benoemd.

— Volgens een hier uit Napels ontvangen telegram wordt in het officiële dagblad het berigt van La France wederlegd, bij hetwelk op grond van het rapport omtrent de rooverijen in de Zuidelijke provincien is betoogd dat de Italiaansche eenheid tot de onmogelijkheden behoort. Het officiële blad beweert daarentegen dat uit den gunstigen uitslag die de operatiën der Koninklijke troepen hebben blijkt, dat het getal roovers reeds tot eene weinig beteekenende hoeveelheid is ingekrompen. Voorts werkt de bevolking genoegzaam eenparig mede om de rooverij te beteugelen, die trouwens nog maar in enkele streken bestaat, en uit dat gemeenschappelijk streven wordt het bewijs geput dat men werkelijk verlangt naar de eenheid van geheel Italië. Overigens moet ook de statistiek voldingend aantoonen dat de publieke veiligheid is toegenomen en het getal misdaden in gelijke verhouding afnam.

Ook de bewering van La France, alsof er verschillende arbitraire arrestatien van Camorristen zouden geschied zijn, wordt door het officiële dagblad wederlegd. Integendeel moeten de gevangennemingen slechts na afloop van een behoorlijk onderzoek hebben plaats gegrepen. Eindelijk wordt het ook als een gunstig verschijnsel aangemerkt, dat de accijnsen in den laatsten tijd te Napels het dubbele van vroeger hebben opgebragt.

BELGIË.

BRUSSEL 20 *december.* — Herhaaldelijk kwamen er in den laatsten tijd in de dagbladen zeer onrustbarende berigten voor, omtrent den gezondheidstoestand der troepen, welke bij de fortificatie-werken te Antwerpen arbeiden. Dat punt werd heden in den Senaat ter sprake gebragt, bij welke gelegenheid de baron Dellafaille, misschien niet geheel ten onregte, de oorzaak hiervan ten deele meende te moeten zoeken in eene zeer laakbare taktiek van hen die stelselmatig oppositie voeren tegen de werken die nabij de Schelde worden aangelegd.

De Minister van oorlog heeft, in antwoord op de interpellatie te dezer zake, verklaard dat uit een rapport van den inspecteur der geneeskundige dienst bij het leger, na onderzoek in loco opgemaakt, blijkt dat de sterfte niet buitengemeen is vermeerderd, maar dat zich wel meer gevallen van koorts hebben voorgedaan; een feit dat hij ongelukkig bijna normaal noemt in dit jaargetijde en dat evenzeer wordt waargenomen onder de burgerij van Antwerpen. Er wordt intusschen zooveel doenlijk gewaakt tegen uitbreiding van het kwaad, door de manschappen die koorts krijgen, dadelijk naar andere garnizoenen over te plaatsen. In deze zitting is door de commissie ad hoc verslag uitgebragt over het wetsontwerp tot herziening van het 1ste boek en den 1sten titel van het 2de boek onzer strafwet, waarna de vergadering tot nadere bijeenroeping is gescheiden.

— Ook het Wetgevend Ligchaam is uiteengegaan tot den tweeden dingsdag in januarij. De behandeling van het wetsontwerp betrekkelijk de bezoldiging der leden van de regterlijke magt is niet ten einde gebragt; alleen zijn de eerste artikelen aangenomen en twee daarop voorgestelde amendementen, na vrij langdurige doch weinig belangrijke beraadslaging, verworpen.

RUSLAND.

PETERSBURG 20 *december.* — De Russische Invalide deelt de benoeming van den tegenwoordigen Staatssecretaris Reutern tot Minister van finantien, en van den tegenwoordigen Staatssecretaris Golownin tot Minister van onderwijs mede.

— Door de commissie aan welke het ontwerpen van eene nieuwe wet op de drukpers was opgedragen, en die Prins Odolenski tot voorzitter heeft, is tot afschaffing van de censuur besloten, maar het regt der Regering tot het supprimeren der dagbladen gehandhaafd.

Latere Berigten.

VAN DE POOLSCHE GRENZEN 20 *december.* — Men zegt dat de Regering op het spoor van een geheim centraal committé is. Des nachts zijn vele arrestatien gedaan, waaronder die van Epstein, zoon van den president van den Warschauer-Weenerspoorweg.

ROME 20 *december.* — De Osservatore Romano deelt mede dat in het volgend jaar zal worden overgegaan tot de verkiezing van gemeenteraadsleden in den Pauselijken Staat, door met dat doel in de gemeenten ingestelde kiescollegien. — De Minister van finantien heeft de betaling van het tweede semester der Staatsschuld aangekondigd.

TURIJN 21 *december.* — De stoomboot waarop Garibaldi zich bevond is door storm genoodzaakt geworden Livorno aan te doen. Volgens gerucht is Garibaldi voornemens zich naar Napels te begeven.

MADRID 21 *december.* — De minister Caldero Collantes heeft uit officiële stukken aangetoond dat de Bondgenooten in de binnenlandsche aangelegenheden van Mexico niet tusschen beide hadden moeten komen, want dat de Vereenigde Staten aangeboden hadden alsdan deel aan de expeditie te nemen. Hij keurde het door Prim gegeven bevel tot weder inscheping der Spaansche troepen goed.

De Prins en de Prinses van Beijeren zijn te Tarragona aangekomen.

Per Telegraaf.

PARIJS 22 December.

De Moniteur behelst een Keizerlijk decreet, waardoor de Senaat en het Wetgevend Ligchaam tegen 12 januarij aanstaande worden bijeengeroepen.

De heer Drouyn de Lhuys heeft aan onze consulaire agenten in het uiterste Oosten (China, Japan enz.) eene circulaire gerigt, waarbij hij hen uitnoodigt geene gelegenheid te laten voorbijgaan tot het bezoek der groote fabriek- en handelsteden, ten einde de middelen te onderzoeken tot uitbreiding onzer handelsbetrekkingen.

La Patrie verzekert dat Vorst Couza, in weerwil van het protest der Mogendheden, voortdurend voor Serviё bestemde wapenen aflevert.

LONDEN 21 December.

De ministeriële Observer van heden herhaalt de verzekering dat Engeland de Ionische eilanden wil afstaan, veronderstelt dat de overige groote Mogendheden daarin genoegen nemen, en dat in Griekenland eene constitutionele Regering van voldoende kracht gevestigd worde.

TURIJN 22 December.

Een vereenigd korps van Fransche en Italiaansche troepen, onder bevel van den majoor Lachilli, heeft op de grenzen van den Kerkelijken Staat de overblijfselen der bende van Tristany uiteengedreven. Het officieele dagblad van Napels meldt, dat het Ministerie alle documenten betreffende de Camorra heeft ontboden, ten einde middelen te beramen om die geheel te vernietigen.

LONDEN 22 December.

Koffij en *Suiker* met weinig omgang maar vast. — Ter *Veemarkt* waren heden 1970 Runderen, 32 Kalveren, 7030 Schapen en 220 Varkens. Voor beste Runderen werd 5/4, Kalveren 5/6, Schapen 5/10 en Varkens 4/6 betaald.

LIVERPOOL 22 December.

Katoen. Heden zijn 8000 b. afgedaan. De markt was zeer vast.

BERLIJN 22 December.

Rogge $45\frac{5}{8}$, op lev. 46. — *Raapolie* $14\frac{3}{4}$, op lev. $14\frac{1}{4}$.

MADRID 20 December.

Spanje 2 pc. 46; dito 3 pc. 52.

PARIJS 22 December.

Frankrijk 3 pc. 70.10; dito $4\frac{1}{2}$ pc. —.; Cred. Mobil. 1125. Fr. Oostenr. Spoorw. 511; Russ. dito 431. Spanje 2 pc. $46\frac{3}{8}$; dito Binnenl. 3 pc. $50\frac{1}{2}$. Italië 72.35.

LONDEN 22 December.

De Geconsol. 3 pc. $92\frac{3}{8}$. Spanje Oblig. 2 pc. $47\frac{1}{8}$; dito Buitenl. 3 pc. 55; dito Cert. $9\frac{1}{4}$; dito Amort. $23\frac{1}{2}$. Portugal 3 pc. $48\frac{3}{8}$. Mexico 3 pc. $32\frac{3}{8}$. Grenada Gest. $12\frac{1}{2}$. Venezuela $4\frac{1}{2}$ pc. $24\frac{7}{8}$. Equador Nieuwe 1 pc. $16\frac{3}{8}$. Illinois Shares 58. Grieken $16\frac{1}{4}$; dito Coup. —.

WEENEN 22 December.

Oostenrijk Metalliek 5 pc. 74.60; dito Nat. 5 pc. 82.—. Wissel op Londen ƒ 117.50.

FRANKFORT 22 December.

Oostenrijk Metall. 5 pc. $62\frac{3}{8}$; dito Nat. 5 pc. $67\frac{7}{8}$. Spanje 2 pc. $46\frac{1}{4}$; dito 3 pc. $50\frac{1}{2}$.

ANTWERPEN 22 December.

België $4\frac{1}{2}$ pc. 100; dito $2\frac{1}{2}$ pc. —. Oostenr. Metall. 5 pc. $62\frac{7}{16}$; dito Nation. 5 pc. $68\frac{3}{8}$.

BINNENLAND.

ROTTERDAM 22 December.

In het tot deze Courant behoorend Bijvoegsel zijn opgenomen **de verslagen van de zittingen der Eerste Kamer** *en een uittreksel van het* **Regerings antwoord op de verslagen der commissien van Rapporteurs op de Staatsbegrooting over 1863.**

De Eerste Kamer der Staten-Generaal heeft heden met algemeene stemmen aangenomen de ontwerpen van wet: 1°, tot vaststelling der begrooting voor den aanleg van Staatsspoorwegen, dienst 1863; 2°, tot onteigening van perceelen ten behoeve van den spoorweg van Breda naar Moerdijk, en 3°, tot onteigening van perceelen ten behoeve van den spoorweg van Utrecht naar Kuilenburg, tusschen den Noorder- en Zuider-Lekdijk.

Aan de Tweede Kamer is ter overweging aangeboden een ontwerp van wet, strekkende tot onteigening van percelen ten behoeve van den aanleg van een hulpkanaal door het waterschap Hunsingo (provincie Groningen).

De mare, dat de Eerste Kamer der Staten-Generaal welligt de behandeling van het wetsontwerp tot verbetering der waterwegen van Amsterdam en Rotterdam naar zee tot het volgend jaar zou uitstellen, heeft geleid tot het rigten van het volgend adres tot dat hooge Staatsligchaam, welk adres heden ter Beurs alhier ter onderteekening was nedergelegd:

„*Aan de Eerste Kamer der Staten-Generaal.*

„Geven met verschuldigden eerbied te kennen, de ondergeteekenden, allen belanghebbenden bij den handel en wonende te Rotterdam;

„Dat zij met de grootste vreugde en voldoening gezien hebben, de aanneming van de wet tot doorgraving van Holland op zijn smalst, en de verbetering van den waterweg van Rotterdam naar zee, door de Tweede Kamer der Staten-Generaal, en zoo zij zich tot dus verre onthouden hebben, door manifestatien van hunne vreugde daarover te doen blijken, dan was zulks alleen uit het besef dat uwe Vergadering — de andere tak der Wetgevende Magt — nog uitspraak moest doen en zij uwe beslissing niet wil vooruitloopen.

„De handelstand van Rotterdam heeft zoo herhaaldelijk van hare warme sympathie voor het tot stand komen van deze wet te doen blijken, dan dat het niet overbodig zou kunnen genoemd worden, zich op nieuw tot uwe Kamer te wenden, vooral na de adressen, dezer dagen door den Raad en de Kamer van koophandel hier ter stede, over dit onderwerp aan uwe Vergadering ingezonden.

Doch, een in de dagbladen opgenomen berigt, dat uwe Kamer uiteen zou gaan, zonder dat hoogst belangrijk wetsontwerp af te doen, heeft, hoe weinig geloof velen onzer daaraan hechten kunnen, *hier zoodanige teleurstelling verwekt*, dat de ondergeteekenden geen oogenblik mogen aarzelen om zich tot uwe Vergadering te wenden, en te wijzen op al de gevolgen die een dergelijk uitstel kan na zich slepen.

„Sinds tien jaren verbeiden *Amsterdam* en *Rotterdam* niet alleen, maar geheel het handeldrijvende en industrieele Nederland, de eindbeslissing der Wetgevende Magt, in zake de verbetering van onze groote waterwegen, en nu kan de *handel van Rotterdam*, mijne heeren, niet gelooven, dat de Eerste Kamer der Staten-Generaal huiswaarts zou keeren en die belangrijke zaak onafgedaan laten, terwijl in den staat van gewijsde, waarin het wetsontwerp verkeert, één dag langer verblijf in de residentie ons de eindbeslissing kan bezorgen.

„Het tal van gewisselde stukken en de discussien in de andere Kamer staan een ieder nog zoo levendig voor den geest, dat de behandeling nu, als bij uitnemendheid, aan de orde kan beschouwd worden.

„Bovendien en vooral, het is u mijne heeren bekend, dat de geldmarkt thans vrij ruim is, en het dus van het grootste belang is dat de zaak nu door uwe Vergadering beslist worde, opdat de concessionaris van de doorgraving voor Holland op zijn smalst van die goede gesteldheid der geldmarkt gebruik maakt om de noodige fondsen voor zijne grootsche onderneming te vinden.

„Wie kan waarborgen dat over eenige maanden die gelegenheid nog zóó gunstig zal zijn, en dat de onderneming dan nog in Neêrlandsch hoofdstad diezelfde geldelijke ondersteuning zal kunnen vinden, als thans het geval zal zijn?

„Het is om die redenen dat de ondergeteekenden eerbiedig maar met den meesten ernst en aandrang zich tot uwe Vergadering wenden, met het verzoek, om het wetsontwerp tot verbetering onzer waterwegen, *zoo spoedig mogelijk*, altijd voor het te nemen reces, in behandeling te nemen.

„De toekomst van Neêrlandsch handel en nijverheid is in uwe handen, mijne heeren; maar de handel van Rotterdam is er zeker van dat zijn beroep en vertrouwen op uwe nijverheid niet zullen worden beschaamd.

„'t Welk doende, enz."

Rotterdam 22 december 1862.

Naar wij vernemen heeft de Eerste Kamer heden in hare afdeelingen de beraadslagingen over de aanhangige wetsvoordragt betrekkelijk de verbetering der waterwegen ten einde gebragt.

Gisteren morgen is het water met den vloed weder zeer hoog gestegen, doch bereikte niet de hoogte van den vorigen dag. De wind is sedert veel bedaard en de waterstand is heden weder tot het gewone peil gedaald. Heden is men op vele plaatsen hier ter stede nog bezig het water uit benedenwoningen en kelders te pompen en de aangerigte schade te herstellen. Op tal van punten der stad is het blijkbaar dat straten en kaden ook veel van het water te lijden hebben gehad.

Op de hoogte van de R. K. kerk op de Wijnhaven is heden, mede ten gevolge van de vloeden, eene verzakking in de kade ontstaan, welke zich reeds over eene breedte van verscheiden ellen uitstrekt en nog grooter dreigt te worden, waarom eenige maatregelen van voorzorg noodig zijn geacht.

Natuurlijk hebben vele omliggende gemeenten evenzeer als de onze door de hooge vloeden geleden; vooral met Dordrecht, Delfshaven enz. was dit het geval.

Van Hellevoetsluis meldt men ons heden: Nadat reeds gedurende twee dagen de inwoners dezer gemeente veel last geleden hadden van het hooge water, veroorzaakt door den storm uit het N. W., en de aangebragte vloeiplanken voor deuren en kelders goede diensten bewezen hadden, zag men gisteren namiddag de vloeiplanken aanbrengen voor de ramen der huizen en, naar bleek, niet nutteloos, daar het water heden nacht eene hoogte bereikte, die sedert den vloed van 1825 niet gezien was, zijnde 3,10 boven A. P. of 74 palmen. De geheele gemeente tot het Raadhuis toe was geïnundeerd, en dat hierdoor veel schade aan meubelen, provisie enz. is veroorzaakt, behoeft voorzeker geene vermelding. De postkar van Rotterdam, die hier gisteren morgen ten $10\frac{1}{2}$ ure moest arriveren, kwam eerst heden morgen ten $9\frac{1}{2}$ ure alhier aan, terwijl ook de Flakkeesche post vrijdag en zaturdag ll. niet is aangekomen.

Te Schiedam is het water in de rivier voor die stad tot den buitengewoon hoogen vloed gestegen van 2,92 el boven A. P. Van deze gelegenheid is door den gemeente-architect gebruik gemaakt om de deuren van de nieuwe sluis aan het Hoofd te beproeven, en hierbij is gebleken dat zij niet alleen ten volle beantwoorden aan het doel, maar zelfs geen water hoegenaamd doorlaten. Het moet voor de stad van groot gewigt worden geacht, dat, terwijl de oude sluis in een minder gunstigen toestand verkeert, de zekerheid bestaat, dat, bij onverhoopt bezwijken daarvan, in de nieuwe buitensluis eene allezins zekere beveiliging tegen hooge vloeden aanwezig is.

Tien der ijzeren pijpen van den oesterput aan de uitmonding op het strand te Scheveningen, ofschoon door houten schragen en palen ondersteund, zijn door de kracht van de zee met het houtwerk uit den grond geslagen. Het werk heeft overigens geen schade geleden en aan den fellen wind weerstand geboden; een bewijs dat het met de noodige zorg is gemaakt. Binnen weinige dagen zal de put, die geheel gereed is, zijn voorraad oesters ontvangen.

Van de 8 haringschuiten, welke gisteren nog afwezig waren en over wier lot men niet zonder grond zeer bezorgd was, zijn er twee dezen morgen aangezet; terwijl er nog twee in het gezigt zijn. Een der schuiten, die aan den kant vaarde, is ook aangezet. De haringschuiten hebben met gestreken masten gedurende den storm voor Schouwen gelegen. De kantschuit bevond zich een half uur buiten land voor Wijk aan Zee.

Uit Amsterdam meldt men dat gisteren de Buiksloterham doorgebroken en alles in den omtrek blank gezet is, zoodat de woningen daar verlaten zijn. Er hebben geene persoonlijke ongelukken bij plaats gehad.

Te Hoorn is, niettegenstaande alle moeite om den dijk bij het huis van correctie te behouden, des nachts het water er doorheen gedrongen, en dien ten gevolge al wat bij en onder den grond was ondergezet. Door de voorzorgen van den kommandant en onderkommandant waren echter menschen en materialen bij tijds behoorlijk verzorgd en werd dus weinig schade aangerigt.

Uit Texel berigt men van 20 december, dat de staat der dijken onrust baarde. Die van Prins Hendrikpolder scheen te verzakken; de dijk op eenigen afstand van het Oude Schild was reeds over eene lengte van 12 a 13 voeten gescheurd, en wanneer deze doorbreekt loopt een groot deel van het eiland onder water. Men werkte echter krachtig tot behoud van den dijk. Eén poldertje, de Volharding, is reeds geïnundeerd, zonder dat echter daarbij menschen of vee omkwamen. Ook de duinen hebben veel geleden. Het water stond bijna 2 el boven volzee.

Uit Krabbendijke wordt berigt, dat de zeedijk van den tweeden polder der Engelsche Maatschappij is bezweken, en dus een aanzienlijke uitgestrektheid kostbare, reeds tweemaal aan de zee ontwoekerde gronden, op nieuw door het woedende element werd bedekt. Ook hier zijn echter geene menschenlevens te betreuren.

Ook de dijken van den eersten polder schijnen zoo veel te hebben geleden, dat deze door de bevolking voorzigtigheidshalve wordt ontruimd.

Te Bergen-op-Zoom steeg het water tot het peil van 1825. De stads havendijk dreigt door te breken en de stadspolder is door den golfslag grootendeels overstroomd. Van 3 nieuw ingedijkte polders, op een paar uren afstands van de stad, de Veyerpolder, Caterspolder en Vanderduynspolder zijn de dijken op verschillende punten doorgebroken.

Uit Zwolle schrijft men dd. 20 dezer:

Door den hevigen wind, die sedert gisteren uit het noordwesten waait, is het water bij en om deze stad zoodanig opgestuwd, dat niet alleen de buitengracht buiten hare boorden is getreden, maar ook alle laag gelegen straten, die anders zelden last van overstrooming hebben, zijn ondergeloopen. Sedert den morgen loopt de Diezerdijk over. De Kaderdijk is doorgebroken en de Zwartewatersdijk tusschen deze stad en Hasselt op onderscheidene plaatsen overgeloopen, terwijl het water zich in den polder van Mastenbroek ontlast. Het water is thans om en bij deze stad eenigzins vallende, hetgeen men aan de onderscheidene overloopen en doorbraken meent te moeten toeschrijven.

Uit Kampen schrijft men 20 dezer:

De noordwesten storm, die gisteren avond, den geheelen nacht en heden nog woedde, wekt hier bij de ingezetenen en vooral bij de landlieden groote bezorgdheid; het water staat een geheel eind op den wal aan de IJsselkade, zoo zelfs, dat het aan den IJsselkant in de tuinen en huizen is geloopen. Het water is mede op het Kampereiland ingeloopen en dit staat geheel onder; ook zegt men, dat de polder van Mastenbroek inliep. Voor de stadspoorten bij de wandelingen, waar het water kwam opstuiven, heeft men kistdammen gelegd om de stad voor inundeering te vrijwaren. De polders van Dronthen en Broeken en Maten staan onder water. Uit de buurtschap Brunnepe, onder deze gemeente, brengt men het vee naar de stad; ook eenige arbeiders-huisgezinnen over de IJsselbrug en van den Cingel hebben voor het water de vlugt naar de stad moeten nemen. De post die heden morgen van Kampen naar Genemuiden moest vertrekken, is voor den overloop van het water buiten Grafhorst teruggekeerd en over Zwolle gereden.

Van Vollenhove schrijft men ons gisteren: „Door den hevigen storm, die gisteren den geheelen dag bleef aanhouden en eerst nu tot bedaren schijnt gekomen, is het zeewater tot eene buitengewone hoogte gestegen en tegen onze kusten gezweept. Ons strand leverde een grootsch maar angstwekkend schouwspel op en men was op bedreigde punten in de weer om de dijken tegen doorbraak te behoeden. Het lijdt geen twijfel of hier en elders is velerlei aanzienlijke schade aangerigt; het water immers bereikte eene hoogte grooter dan die van het voor onze provincie zoo noodlottige jaar 1825. Heeft onze visschersvloot zich in de haven van Schokland weten te bergen, toch verneemt men van twee aldaar gezonkene vaartuigen. Hoe geweldig de orkaan was zag men gisteren, toen eene schuit, aan eenen ingezeten onzer stad toebehoorende, hier kwam aandrijven. Te Kuinre was dit vaartuig van zijne touwen losgeslingerd en de bemanning heeft zich buiten staat bevonden, anders dan door middel van te zeilen, redding te zoeken. Gelukkig zijn voor zoo ver men weet en althans onze onmiddellijke nabijheid aangaat, geene menschenlevens te betreuren."

In den nacht van vrijdag op zaturdag ll. heeft de storm te Harlingen weder veel schade veroorzaakt. Het water was zoo verschrikkelijk hoog, dat het tot aan den rand der sluis stond, terwijl het geheele havenhoofd onder water was. Dit weêr heeft het Noorderhoofd vreeselijk vernield; het meerendeel der planken is er afgeslagen en afgespoeld, en zij drijven in de haven rond. Van het Zuiderhoofd is het houten huisje dat daar stond, geheel vernield en weggeslagen; de kaden, waar de stoombooten aanliggen, zijn ook allen min of meer beschadigd. Deze storm zal de stad weder op vreeselijke kosten jagen.

Te Groningen is aan vele huizen schade toegebragt, terwijl het vloedwater met geweld naar binnen stroomde en de lagere gedeelten der stad onder water zette. Zaturdag morgen ten 9 ure bereikte het eene hoogte van 19 palmen boven volzee.

Aan een schrijven van een onzer Haagsche correspondenten van gisteren avond ontleenen wij het volgende:

Onze anders zoo kalme residentie is gelukkig tot vroegere rust wedergekeerd. Ieder zal zich daarin verheugen, ook zij die — met mij — van meening zijn dat aan de hier voorgevallene ongeregeldheden hoegenaamd geene staatkundige of andere belangrijke beteekenis moet worden toegekend, al ware 't alleen om de bekende waarheid: dat met één zwavelstok gemakkelijk een vuurtje aan te steken is, tot welks blussching later eene menigte brandspuiten noodig zijn. Ik zou u dan ook bijna niet meer willen of durven spreken over de Haagsche standjes, als ik niet eene schoone aanleiding vond in de zoo bij uitnemendheid practische leerrede, heden avond door onzen van Koetsveld in de Groote Kerk uitgesproken.

Zie, ik vind het een der schoonste pligten van den Evangeliedienaar, die zijn tijd, zijne roeping begrijpt, om zijne stem te verheffen, dáár waar de aan zijne zorg toevertrouwde kudde gevaar loopt zich zelve te vergeten, zij het dan ook in 't dagelijksche leven en niet ter zake van 't geen meer eigenaardig tot zijn herderlijk werk behoort. — Ik kan der verzoeking geen weêrstand bieden om u, nog geheel onder den indruk van die „Oproer-preek" (ik gebruik des sprekers woorden; naar wij hopen, zal zijne leerrede wel door den druk openbaar gemaakt worden) er een enkel woord van te zeggen. Reeds dadelijk ving de begaafde spreker aan met te verklaren dat hij — die deze beurt voorbedachtelijk had overgenomen — het onderwerp wenschte te behandelen, dat in de afgeloopene week door klein en groot, door rijk en arm besproken werd. Hij bragt ons in gedachten naar Ephese (Hand. XIX: 23—40) waar Demetrius, uit vreeze dat Paulus' prediking zijn handel mogt benadeelen, den kreet deed aanheffen: „Groot is de Diana der Epheseren"; hij wees ons hoe ook hier „het meerendeel niet wist om wat oorzaak zij zamengekomen waren."

Eerlang zal het jaar aanbreken, waarop wij een vijftigjarig jubelfeest zullen vieren van een opstand — wel te onderscheiden van een oproer — tegen verdrukking en overmagt, van de herstelling onzer nationaliteit, van de vernieuwing van 't schoone bondgenootschap: „Oranje en Nederland." Nog vóór veertien dagen zou spreker het een ondenkbaar iets genoemd hebben, dat ten onzent, als aan den voet van den troon, ongeregeldheden voorvielen. En wat kan er de aanleiding van zijn? Regering van stad en land is zeker niet volmaakt, maar ook de geregeerden zijn verre van volmaakt; in den druk der tijden, gebrek aan voedsel, gebrek aan werk, enz. kan ook de oorzaak niet gelegen zijn; in geen zestien jaren was de oogst van aardappelen zoo gezegend als dit jaar; de barre winter bleef nog uit, zoodat menige handenarbeid kan voortgezet worden; cholera en andere gevreesde ziekten zijn verre van ons geweken; terwijl elders een vernielende oorlog woedt, geniet ons Land rust en welvaart.

In dagen van onrust worden de welgezinde burgers tot „rustbewaarders" georganiseerd; in dat feit op zich zelf ligt het bewijs, dat de geest van het Christendom nog op verre na niet genoeg doorgedrongen is. Ieder Christen, die aan zijn naam beantwoordt, is als zoodanig de beste rustbewaarder.

Ziedaar — in zeer vlugtige trekken — een en ander hoofddenkbeeld uit de kernachtige toespraak, tot de Haagsche gemeente gerigt. De mededeeling kan haar nut hebben ook in andere steden van ons Land, inzonderheid wanneer wij met den redenaar instemmen, dat vaak juist groote voorspoed gereede aanleiding tot ontevredenheid schijnt te geven. Zoo het waar is, dat een goed woord altijd eene goede plaats vindt, dan voorzeker zal de gestrenge en tevens zoo gemoedelijke, maar bovenal menschkundige taal van van Koetsveld voorzeker de laatste sporen hebben uitgewischt, die er veelligt nog zouden kunnen zijn overgebleven van een voorval, dat eene bladzijde in de geschiedboeken onzer residentie zal beslaan, welke wij er zoo gaarne uit zouden ligten. Mogen wij haar voor het minst doen vergeten!

De Minister van Justitie heeft ter kennis van belanghebbenden gebragt, dat zijne audientie op woensdag aanstaande niet plaats zal hebben.

Door den kerkeraad der Evang. Luthersche gemeente te Kampen is, ter vervulling der bestaande vacature wegens het vertrek van ds. Beversen naar Dordrecht, het volgend drietal van predikanten opgemaakt: dd. C. H. ter Laag, te Weesp; H. C. Löhr, te Culemborg, en A. M. L. Rümke, te Monnikendam.

Beroepen tot predikant bij de Hervormde gemeente te Nieuwe Tonge ds. J. A. ten Bokkel Huinink, thans te Oud-Alblas.

Bedankt voor het beroep naar de Ned. Hervormde gemeente te Breda door ds. N. H. de Graaf, pred. te Apeldoorn; — voor Oudewater door ds. P. A. van Toorenenbergen, pred. te Barneveld; — voor Sluis (Zeeland) door ds. W. H. J. Baart de la Faille, pred. te Surhuizum.

Door het Provinciaal kerkbestuur van Noordholland is het eervol emeritaat verleend aan ds. H. J. de Haart, pred. te Ooster- en Westerblokker, met aanspraak op Rijks pensioen, zullende ingaan den 1 januarij aanstaande.

DORDRECHT 21 *december*. — De alhier gestationneerde 10de en 13de comp. van het 1ste reg. vesting artillerie zullen met 1 mei des volgenden jaars deze stad verlaten en te Brielle gevestigd worden; zullende er alsdan van het gemeld regement uit Delft alhier een detachement gevestigd worden van 1 luitenant en 25 onderofficieren, korporaals en kanonniers.

GORINCHEM 21 *december*. — Te Meerkerk was door de ambachtsvrouw uit een tweetal, door stemgeregtigde manslidmaten opgemaakt, de heer Moens, die de meeste stemmen had, tot predikant gekozen; de minderheid komt hiertegen op en beweert dat de stemming onwettig was.

'S GRAVENHAGE 22 *december*. — Men verneemt dat dezer dagen door Z. M. tot 2de luitenants zullen worden benoemd de onderofficieren, die in deze en de vorige maand alhier een voldoend examen voor dien rang hebben afgelegd.

— Het heeft H. M. de Koningin behaagd, den heer C. van der Post Jr., te Utrecht, toe te zenden eene prachtige pendule met twee vazen, in den meest coquetten renaissance-stijl, wegens het aanbieden van een exemplaar van den dezer dagen bij bovengenoemde verschenen uitmuntenden prachtbundel: Zangen en Beelden, Duitschlands dichters nagezongen en nageschetst door S. J. van den Bergh en J. J. L. ten Kate, met acht staalgravures naar teekeningen van Georgy en Hartmann.

— De oud-minister mr. Dirk Donker Curtius neemt langzamerhand eenigzins in beterschap toe.

— De graaf Robert von Mohl, minister van Z. D. H. den Hertog van Baden-Baden te Frankfort a/M., is in de residentie aangekomen en aan het Hôtel Paulez afgestapt.

— De heer mr. J. van Outeren, nieuw benoemd president bij de Arrondissements-Regtbank te Leyden, heeft heden voor het Provinciaal Geregtshof in Zuidholland (burgerlijke kamer) den bij de wet gevorderden ambtseed afgelegd.

— Heden heeft door de commissie voor de Staatsspoorwegen aan het Ministerie van Binnenlandsche Zaken de aanbesteding bij enkele inschrijving plaats gehad van I: het maken van de aardebaan, de kunstwerken, de levering van ballast, het leggen van de spoorbaan en eenige verdere werken voor den spoorweg in en bij Venlo, en II het maken van eenige veranderingen aan de vestingwerken te Venlo. Daarvoor waren veertien inschrijvingsbiljetten ingekomen. De minste inschrijvers waren de heeren H. H. Jochin te Venlo, en H. van Hijlck te Hessel, voor de som van ƒ 274,380.

— Heden heeft aan het lokaal van het provinciaal bestuur van Zuidholland de aanbesteding plaats gehad, van het opmaken der borden van het Zederik kanaal in de provincie Zuidholland. Daarvoor waren 13 inschrijvingsbiljetten ingekomen. De minste inschrijver was de heer B. Swets te Hardinxveld, voor de som van ƒ 11,900. — Daarna heeft de besteding plaats gehad van het leveren en plaatsen van 500 eiken grenspalen langs 's Rijks gronden langs bovengemeld kanaal. Daarvoor waren 7 inschrijvingsbiljetten ingekomen. De minste inschrijver was de heer P. van Dam te Ameide, voor de som van ƒ 875.

— Heden heeft ten Raadhuize de aanbesteding plaats gehad van het onderhoud en de vernieuwingen in 1863, te verrigten aan: I, de schoolgebouwen en de daarbij behoorende gebouwen, en II, eenige gebouwen, pompen, wacht-, octrooi- en brandspuithuisjes. Voor perceel I waren 7 inschrijvingsbiljetten ingekomen. De minste inschrijver was de heer W. de Jong alhier, voor de som van ƒ 5894. En voor perceel II waren 7 inschrijvingsbiljetten ingekomen, waarvan de minste inschrijver was dezelfde heer, voor de som van ƒ 2734.

BREDA 20 *december*. — Heden ontstond brand in de kloosterkazerne, welke zich gelukkig tot de keuken heeft bepaald. De oorzaak wordt gezocht in het te digt bij den haard leggen van eene hoeveelheid turf.

'S HERTOGENBOSCH 19 *december*. — De correctionele regtbank alhier heeft heden den gemeente- en onbezoldigden Rijksveldwachter te Loon-op-zand, F. Hansveld, in vrijheid doen stellen. Deze persoon werd, gelijk vroeger is gemeld, verdacht van een valsch proces-verbaal te hebben opgemaakt en dat te hebben beëedigd. Uit de instructie moet echter niets hoegenaamd ten nadeele van den veldwachter zijn gebleken.

CULENBORG 19 *december*. — Gisteren morgen is alhier brand ontstaan in de bakkerij van A. Balvers, in de Tollenstraat. Door de aanwending van vijf brandspuiten is men den brand spoedig meester geworden, doch de schade moet aanmerkelijk zijn door het verbranden van eene aanzienlijke hoeveelheid koren op den zolder opgeslagen.

ARNHEM 21 *december*. — Aan de directie van het koloniaal militair invalidenhuis wordt uit het magazijn van kleeding van het 1ste reg. infanterie alhier eene groote hoeveelheid stoffen en goederen en kleine equipementsstukken afgezonden, bestemd voor de aldaar te verplegen invaliden.

HENGELO 20 *december*. — Alhier werd in eene vergadering van 25 leden der Kiesvereeniging voor het district Almelo de politieke toestand van Pruissen besproken en besloten, een bewijs van sympathie te geven aan de strijders voor de Constitutionele instellingen aldaar, door eene inteekening ten behoeve van het fonds tot ondersteuning van ontslagen ambtenaren te openen; op eene daartoe aangeboden lijst werd dadelijk ƒ 90 ingeteekend.

ZWOLLE 20 *december*. — Aan een der localen van het provinciaal bestuur is, onder nadere goedkeuring, bij enkele inschrijving, aanbesteed het uitvoeren van eenige buitengewone werken aan- en het onderhouden van de aarde- en verdiepingswerken aan de Dedemsvaart over 1863; aannemer is geworden J. Hoefman, te Ambt Vollenhove, voor ƒ 14,684.

HARLINGEN 17 *december*. — Men verneemt dat de concessionaris, de heer A. Harmens Hz. alhier, in het

...d jaar twee nieuwe stoombooten in dienst zal ... tusschen Leeuwarden en Dokkum, voor de ... thans bestaande, en dat door hem bereids con... is aangevraagd tot het aanleggen van eene stoom... dienst tusschen Groningen en Zoutkamp, voor ...ren en passagiers, alsmede voor eene stoomsleep... dienst op het Reitdiep bij Groningen.

...LINGEN 20 *december*. — Als eene wonderbare ...g kan gemeld worden, dat kapitein Ploeg, van ...ofschip Christina Jacobs, in zee zeilende, in de ... eenig geroep van: help! hoorde, daardoor ter... nazag of al zijn volk wel aan boord was. Na ...n overtuigd te zijn, liep hij naar voren, en, ...weede geroep om hulp hoorende, zag hij een ... boven het water, wiens hoofd alleen zigtbaar ... men trok hem spoedig met een haak aan en ... hem een touw toe, hetwelk hij greep en ge... op het schip kwam; zoodra het schip eene ... bereikt had, werd hij aan land gebragt. Deze ...on heeft zekerlijk goed kunnen zwemmen, daar ...chip, waarvan hij was afgevallen, reeds zeer ver ...was toen men hem vond, en het scheepsvolk, ... hij bij behoorde, hem reeds voor verdronken ... Hij heeft eene vrouw en 4 kinderen.

...n meldt uit Stockholm, dat een afgevaardigde ...Calmar in den Rijksdag op de afschaffing der ...che wet heeft aangedrongen, opdat Prinses Louise ...troon zou kunnen bestijgen, in geval haar vader, ...ing Karel XV, zonder mannelijke erfgenamen na ...ten mogt komen te overlijden. Volgens de nog ...kracht zijnde wet is Prins Oscar, de broeder des ...ngs, de troonopvolger.

...e Engelsche brieven en dagbladen over Ostende, die ...n avond moesten arriveren, zijn heden nog niet ...komen.

Burgerlijke Stand.

ROTTERDAM 22 December.

...ERLEDEN: H. A. van Welzenis, d., 3 m. — E. ...Arend, z., 1 j. — A. P. Smits, z., 6 j. — J. M. C. ... d., 2 j. — H. W. A. van Merkesteyn, d., 8 m. — ...n IJsinga, d., 1 j. — A. M. Hanegraaff, vrouw van ... W. Röttger, 36 j. — A. van Putten, man van Z. ...en, 71 j. — N. van der Horst, z., 9 j. — A. M. ...r, d., 7 d.

...VALLEN: C. van Vollenhoven, geb. Rijshouwer, ... A. J. Kruis, geb. Bos, z. — L. Franken, geb. ... Vliet, d. — A. H. Willemsen, geb. Fischer, d. — ...eder, geb. Verhoef, z. — J. A. Foort, geb. Nintweg, — J. de Chrispijn, geb. de Bosson, z. — A. M. ...timot, geb. Klunne, z. — P. Gerdt, geb. van Nieuwland, — T. J. Leertouwer, geb. Leertouwer, z.

...p Vrijdag den 26 December a. s. (2den Kersdag) zal ... Bureau van den Burgerlijken Stand geopend zijn van ...middag 10 tot des namiddags 3 ure.

Officiële Wisselkoersen.

ROTTERDAM 22 Dec.

	2 maanden.	Kort.
...onden....	11.63	11.69
...ito 3/m..	11.60	—
...arijs......	55 5/16	—
...o 3/m..	55⅛	55 11/16
...ordeaux.	55 1/16	55 7/16
...amburg..	35	35 3/16
...ito 3/m..	34⅞	—
...etersb...	169	—
...orno...	45½	—
Genua.....	45½	—
Napels....	77½	—
Antwerp..		1¼ v
Berlijn.....		172.
6 weken.		**Kort.**
...rankfort.	98½	—
...ugsburg.	98	—
...eenen...	95	—
...riest......	94½	—

Disconto 4 en 4½ pc.

AMSTERDAM 22 Dec.

	2 maanden.		zigt.	
Londen....	11.65	g	11.71½	p
Parijs.......	55⅜	g	55¾	g
Bordeaux.	55	g	—	g
dito ½/m.	55½	g	—	g
Hamburg.	34 15/16	g	35 3/16	g
Genua.....	45½	g	—	g
Livorno...	45½	g	—	g
Napels.....	77½	g	—	g
3 maanden.			**zigt.**	
Madrid....	238	g	—	g
Cadix......	237	g	—	g
Sevilië.....	235	g	—	g
Bilbao.....	235	g	—	g
Lissabon..	41	g	—	g
Porto.......	40½	g	—	g
Petersb...	171	g	—	g
6 weken.			**zigt.**	
Weenen...	97½	g	—	g
Augsburg.	98½	g	—	g
Frankfort.	98½	g	—	g

Rotterdam ½.

249ste Staats-Loterij.

5de Klasse, 13de Lijst.

Trekking op 22 December.

GETROKKEN PRIJZEN.

Prijs van ƒ 1500: N.° 4102
" " - 1000: " 19480
" " - 400: " 4067 6913 7061 7119 13139 13437 14574
" " - 200: " 6046 11904 13754 18108
" " - 100: " 1306 2461 3584 5277 6608 6746 7650 10176 13373 17030 17572 17639 18955

Prijzen van ƒ 70:

2	2491	4840	7275	9922	11816	14993	17680
74	2501	4886	7309	9949	11840	15048	17709
78	2654	4897	7360	10024	12433	15099	17765
92	2872	4907	7523	10138	12509	15107	17872
138	2921	5098	7553	10153	12616	15116	17902
214	2999	5212	7819	10188	12655	15151	17914
238	3059	5235	7882	10310	12656	15190	17996
248	3137	5249	7976	10348	12706	15393	18006
518	3139	5257	8020	10408	12732	15436	18274
576	3158	5275	8033	10422	12790	15508	18322
725	3220	5473	8060	10459	12979	15626	18406
766	3263	5501	8099	10540	13056	15727	18594
786	3301	5593	8113	10589	13075	15748	18638
808	3332	5678	8280	10778	13190	15760	18749
889	3516	5923	8377	10848	13194	15796	18842
993	3520	5962	8378	10855	13206	15903	18859
1181	3559	5977	8553	10923	13225	16117	18974
1421	3587	6140	8577	10940	13308	16219	19011
1508	3591	6325	8599	11102	13395	16562	19101
1627	3695	6367	8636	11118	13432	16653	19113
1721	3704	6410	8643	11121	13541	16718	19126
1725	3791	6454	8711	11235	13839	16728	19160
1821	3869	6513	8742	11257	13956	16770	19229
1835	3903	6599	8755	11289	13999	16895	19322
1875	3909	6691	8815	11315	14066	16907	19327
1947	3919	6738	9147	11362	14105	16974	19402
1948	3933	6838	9263	11437	14157	17083	19426
2024	3954	6855	9281	11446	14274	17090	19496
2053	4114	6891	9322	11464	14444	17163	19586
2082	4218	6918	9493	11513	14560	17205	19747
2138	4400	6925	9573	11574	14597	17496	19784
2155	4748	6960	9586	11689	14617	17646	19797
2279	4775	7058	9813	11736	14992	17676	19833
2391	4837	7109	9869	11782			

NB. Bij de trekking der 12de lijst, vrijdag gemeld, is abusief opgegeven als uitgekomen nommers met ƒ 70, n.° 2835, moet zijn **n.° 2845**, en n.° 19171, moet zijn **n.° 9171.**

Beursberigten.

ROTTERDAM 22 December.

		l. k.	h. k.	gebl. k.
Nederl...Werk. Schuld 2½ pCt.		64⅜		
België...Obl. bij Roths. 2½	"	56½		
Spanje...Binnenl.a 6/m.3	"	49⅝		
Portugal..Obl.Lond. 1853 3	"	46		
" Oblig.1856/60.3	"	45 7/16		
Rusland..Obl.bij Stieglitz4	"	76		
" Obl. St. 1855. 5	"	91⅛		
" dito Amst....4½	"	90 7/16	90½	
" d.° Spw.-Ad.. 5	"	202	202½	202
Oostenr...Obl. in Metall. 2½	"	30 1/16	30¼	30¼
" dito dito 5	"	59⅛	59 5/16	59¼
" d.° Nationale. 5	"	64¾		
" Ad. fl. 500 1860	ƒ	450½		
" Ad. fl. 250, 1854	ƒ	236½		
Venez....Obl......... 1	"	11 15/16		
Grenada..Hectares.....	Cts.	54		
Mexico...Obl.......... 3	"	30⅛	30 3/16	30 3/16
Equador..Land-Warrants	ƒ	5½		
Illinois......Obl......... 7	"	80		
Turkije...Binnenl.....6	"	39½	39¾	39 11/16

Bij algemeen gunstige markt waren de omzettingen in Oostenrijksche fondsen tamelijk levendig. Van Zuid-Amer. bestond tot verhoogde prijzen in Mexico goede kooplust.

Het Committé der Effecten-Handelaren,
A. J. DE JONGH, *Secretaris.*

Laatste prijzen ten *drie* ure: Rusland, Spw.-Aand., ƒ 202½. Oostenr., Metall., 2½ pc., 30¼, ⅜, ⅜; dito Oude, 5 pc., 59 3/16, 5/16, 5/16; Weener Loten 1860, ƒ 451. Venez., Oblig., 1 pc., 11 15/16. Gren., Oblig., 1½ pc., 6½. Mexico, Oblig., 3 pc., 30 3/16, ¼, ¼. Turkije, Binnenl., 6 pc., 39⅝, 1 3/16, ¾.

AMSTERDAM 22 December.

			l. k.	h. k.	gebl. k.
Nederl.,..	Werk. Schuld 2½ pCt.		64⅜	64 7/16	64 7/16
"	dito dito 3	"	76¾		
"	dito dito 4	"	99¾	99 13/16	99 13/16
"	O.-I. Leening 4	"	99½		
"	Amort. Synd. 3½	"			
"	Hand. Maats.	"	139½		
"	Holl.Spw....	"	101		
"	Rijn-Spw.... 4½	"	108½		
België,..	Cert. *Rothsch.* 2½	"	56⅝		
Spanje...	Buitenlands.. 2	"	45 13/16	46	45 13/16
"	dito 3	"	53 9/16		
"	Binnenlands. 3	"	49⅜	49½	49⅜
"	Amort.Schuld		23¼	23 11/16	23¼
"	Bew. v. Coup.				
Portugal,	Obligatien... 3 pCt.		46⅛	46 3/16	
"	dito 1856/60. 3	"	45⅜	45½	45½
"	dito Uitgest..		45⅜	45 7/16	
Rusland,	Ob.*Hope en C.* 5	"	101⅞		
"	dito 1828/29.. 5	"	100¾	100⅞	100⅞
"	Cert. 1831/33 5	"	84		
"	d.° 1840..... 4	"	75¾	75⅞	75⅞
"	d.° *Stieglitz*.. 4	"	76⅛	76¼	76¼
"	d.° d.° Nieuwe 5	"	84 3/16		
"	d.° d.°1855 N. 5	"	90 15/16	91 1/16	91
"	d.° te Lond. 3	"	59		
"	N. Leen. 1862 5	"	90⅞	90 15/16	
"	Inschr.v.Ass. 6	"			
"	Cert. v. dito.. 6	"	53 1/16	53⅛	
"	Spw.-Actien . 5	"	201½	202	201¾
Polen....	Aand. 1835..	ƒ	164½	164¾	164½
"	Oblig....... 4 pCt.		78¾		
Pruissen,	Oblig. 1859.. 5	"	103¾		
"	Aand. 1854.. 3½	"			
Oostenr.,	Ob. *Goll en C.* 5	"	61½		
"	d.° dito 4	"	51½		
"	d.° Met. Oude 5	"	59⅛	59½	59 7/16
"	d.° Metalliek. 2½	"	30⅛	30¼	30 3/16
"	d.° N. te Ams. 5	"	77⅝	77¾	77¾
"	d.° Nat. Met.. 5	"	64¾	64 15/16	64⅞
"	W. Ad. fl 250 4	"	236	240	240
Brazilië,	1824, £ 100 5	"	98		
Equador,	£ 100...... 1	"			
Venez.,..	Obligatien... 2	"	23⅝	23¾	
"	Uitgestelde.. 1	"	11 15/16	12	
Grenada,	Obligatien... 2	"			
"	Uitgestelde.. 1½	"	6 7/16	6½	
Mexico,..	Obligatien... 3	"	30 3/16	30⅜	30 3/16
Illinois	 7	"	79⅞		

Handelm., a cont., 4½ pc., 139½; id. Leening 1858, 4 pc., 100½. Rijn Aand. (Shares) 198, 198½, id. volgef., 252¼. Rusland, N. 4 pc., 75¼; idem Cert. Adm. te Hamb., 5 pc., 83½; idem te Londen, 5 pc., 86; dito 4½ pc., 89⅜; dito Cert. bij Hope en Co. 1860, 4½ pc., 90 5/16, 90½, 90½; dito Spoorw.-Actien, 4 pc., 172½. Oostenrijk, Weener Bank-Actien, ƒ 798, ƒ 800, ƒ 798; dito 1860, 5 pc., 452½, 453½; Fr. Oostenr. Spw.-Obl. bij Hope, 129¼, 129½. Braz., Geldl. 1852/60, 4½ pc., 91⅛. Italie, 5 pc., 65¾. Grenada, Gest., 12 1/16; dito Uitg. Gest., 5 15/16, 5⅞; Hectares 54, 55¼ c. Illinois, Spw. Aand., 58½. Louisiana, 5 pc., 81¾. Oosten. Cred. Loten, 1858, ƒ 130½, ƒ 131. Griekenl., Oblig., 5 pc., 13 9/16, 13 13/16, 13¾; dito Coup., ƒ 1 31/32, ƒ 2. Venezuela Stellen; ƒ 41¾. Turkije, Binnl., 6 pc., 39½, 39⅝, 39¾.

Beleening 4, Prolongatie 4½, Disconto 4 pc.

In Holl. fondsen niets belangrijks; buitenl. meerendeels vast; Spaans. aangeboden; Oostenr. sloten na levendigen omzet hooger; Grieken lager; Amerik. zeer vast.

Laatste prijzen ten 5 ure: Spanje, Binnenl., 3 pc., —. Oostenrijk. Metalliek, 5 pc., 59 5/16 a 59⅜; dito Nation., 5 pc., 64 13/16. Blaauwe Grieken, 5 pc., —. Turkije, Binnenl., 6 pc., 39½.

Prijzen der Coupons: Metall. ƒ 24.60; dito Nation. 1863 ƒ 28; Napels. ƒ —; div. Eng. per £ ƒ 11.62½; 5 pc. Eng. Russen ƒ 11.62½; Fransche ƒ 55¼; Belgische ƒ 55¼. Pruiss. ƒ 34⅜; Spaans. Piasters ƒ —; dito Coup. per fr. —; Hamb. Russen ƒ 33½; Russen in Z. R. ƒ 34; Pap. Roeb. —; Pools. in fl. 26⅞; Pools. in Roeb. ƒ —; Dollars ƒ —.

PARIJS 20 December.

Frankrijk 3 pc. a cont. 69.90, 70; dito op ult. 69.90, 70; dito 4½ pc. a contant 97.90, 98; dito op ultimo —; Bank-Actien 3395; Crediet Mobilier 1112.50, 1117.50. Rusland 4½ pc. —; dito Spoorweg-Aandeelen 430, 431.25. Napels 5 pc. —. Spanje 2 pc. 46½; dito Buitenl. 3 pc. —; dito Nieuwe 54; dito Binnenl. 3 pc. —; dito Passive 23½. Oostenrijk 5 pc. 84. Italië Leen. —.

Met algemeen gunstiger stemming waren de meeste fondsen heden iets williger.

Handelsberigten.

ROTTERDAM 22 December.

Graan- en Meelberigt van E. & W. Bouwman.

Granen. Tarwe. Van Nieuwe Zeeuws., Vlaams. en Overm. was heden de aanvoer klein, waardoor, hoezeer met trage koopers, ruim vorige prijzen bedongen werden; de blankste en droogste partijtjes ƒ 9.90, ƒ 10.30; de gewone kwaliteiten van ƒ 8.50 tot ƒ 9.75; puike gezolderde Jarige ƒ 10.75, ƒ 11; Pools. en Roode soorten vonden tot onveranderde prijzen eenigen aftrek, 129/130 ℔ witb. Pools. per 2400 kil. ƒ 368; 129/130 ℔ Hong. per dito ƒ 300; 128/129 ℔ N. Kleefs. per dito ƒ 310; 127/128 ℔ N. Bovenl. per dito ƒ 297, ƒ 300, ƒ 302. Rogge. Nieuwe Overm., Zeeuws. en Vlaams. schaarsch en ruim vorige prijzen ƒ 6.50 tot ƒ 7.75; voorts 150/2 ℔ Koningsb. ƒ 232; 147/2 ℔ Taganrok ƒ 220; 125/126 ℔ Koningsb. per 2250 kil. ƒ 237 Gerst. Nieuwe Zeeuws. Winter ƒ 4, ƒ 6; dito Zomer ƒ 4, ƒ 5.30. Haver. Inl. Korte ƒ 3, ƒ 4.30; Lange ƒ 2.25, ƒ 3.30. Boekweit op 140/2 ℔ N. N.-Brabands. ƒ 182, ƒ 185. Erwten. Nieuwe Groene ƒ 6.25, ƒ 7.75; Grootere en Schokkers ƒ 8.25, ƒ 11.50; Geld. Graauwe en Capucijnen ƒ 9, ƒ 11.25. Boonen. Nieuwe Bruine ƒ 7, ƒ 10.25; dito Witte ƒ 6.75, ƒ 10; dito Paarden- ƒ 6, ƒ 6.90. Koolzaad. Zeeuwsch in zakken £ 82, 82½; Stettin Rupsen £ 75½ partij. Kanariezaad. Nieuw ƒ 8.50, ƒ 10.

Meel. Tarwe Meel van verschillende merken: 1ste kwal. ƒ 17.75, ƒ 18, ƒ 18.25, ƒ 18.50, ƒ 18.75; 2de kwal. ƒ 14.50, ƒ 15, ƒ 15.50, ƒ 16, ƒ 16.25; 3de kwal. ƒ 11.50, ƒ 12, ƒ 12.50, ƒ 12.75; superf. kwal. Poolsch dito ƒ 19.25, ƒ 19.50; Keizers dito ƒ 20.75, ƒ 21; extra ƒ 22.25, ƒ 22.50; Zeeuws. dito 1ste kwal. ƒ 17.50, ƒ 17.75; dito dito ongebuild ƒ 14, ƒ 14.25; Rogge dito van verschillende merken: 1ste kwal. Duitsch ƒ 16.25, ƒ 17.25.

Tarwe Grend 1ste kwal. ƒ 8, ƒ 9; 2de kwal. ƒ 6, ƒ 6.50; Zemelen ƒ 5.50; Rogge Grend 1ste kwal. ƒ 8.25, ƒ 8.50; 2de kwal. ƒ 7.50, ƒ 8.

Tabak. Heden werden uit de eerste hand verkocht 20 v. Virginie ex Arnold Böninger, en 25 cer. Havana ex Zuiderzee.

Vlas. Zoowel gedurende de vorige week op het land als heden ter markt met belangrijken handel tot zeer vaste prijzen.

Meekrap werd heden weinig geveild; de vraagprijzen waren meest te hoog, zoodat de handel weinig te beteekenen had.

SCHIEDAM 22 December.

Moutwijn, per Ned. vat zonder fust ƒ 13.25.
Jenever, " " " " " " 18.75.
Amst. Proef " " " " " " 20.—.
Alles zonder de belasting.
Spoeling per Ketel.................... " 2.10.

AMSTERDAM 22 December.

Katoen. De bij de N. H. M. heden bij inschrijving aangebodene, is verkocht als volgt: 175 b. fair Bownugger van 91¼ a 93 c., 125 b. dito dito BS van 83½ a 89 c. en 153 b. middling fair Dhollerah van 89 a 90 c.

Wol. Heden zijn afgedaan 17 b. Russische tot geheimen prijs.

Granen. Tarwe zonder handel. Rogge onveranderd: 119 ℔ Archangel ƒ 223; 124 ℔ Pruiss. ƒ 234. Op levering in Maart ƒ 193; Mei ƒ 192, ƒ 193. Gerst en Haver zonder handel. Boekweit onveranderd: 121 ℔ Amersf. ƒ 197; 120 ℔ Nijkerk ƒ 195.

Zaden ens. Koolzaad. Op 9 v. Olie te leveren in April £ 88. Raapolie op 6/w. ƒ 50½; vlieg. ƒ 49½; 1 Sept., Oct., Nov. en Dec. ƒ 45; 1 Mei ƒ 49½, ƒ 48½, ƒ 48¾. Lijnolie op 6/w. ƒ 41; vlieg. ƒ 39¾; 1 Sept., Oct., Nov. en Dec. ƒ 39½; 1 Maart, April en Mei ƒ 39½. Hennepolie op 6/w. ƒ 47; vlieg. ƒ 45¾. Raapkoeken per 1040 st. ƒ 85 a ƒ 90. Lijnkoeken per 104 stuks ƒ 11½ a ƒ 14.

Weerkundige Waarnemingen op 22 December 1862. — 8 uur v. m.

NAMEN der PLAATSEN.	BAROMETER te Maastricht en verschil.	WIND. rigting.	WIND. kracht.	TEMPERATUUR.	TOESTAND DER Lucht.	TOESTAND DER Zee.
	Millim.			*Celsius.*		
...rtlepool......	+ 12. 6	N.W.	—	+ 3. 3	regen.	slecht water.
...oningen......	+ 1. 8	N.t.W.	0	+ 1. 4	—	—
...elder.........	+ 2. 8	N.t.O.	1	+ 3. 2	—	—
...mouth	—	N.	—	—	vochtig.	—
...issingen......	+ 1. 9	N.N.W.	1	+ 3. 0	—	—
...aastricht......	756. 6	W.N.W.	3	+ 1. 0	—	—
...tsmouth.....	+ 9. 4	N.N.O.	veel wind.	+ 2. 8	schoon.	gewoon.
...ymouth......	+ 11. 2	N.	—	+ 5. 0	"	slecht water.
...avre..........	+ 6. 0	Z.O.	25	+ 5. 8	bewolkt.	ruw.
...arijs..........	+ 2. 0	N.O.	5	+ 3. 2	betrokken.	—
...rest..........	+ 6. 9	N.N.O.	5	+ 6. 0	bewolkt.	hol.

Alzoo grootste verschil in Nederland H 2. 8 M; generaal idem Ha 12. 6 M.

Scheepstijdingen.

...rouwershaven ...22 dec. Niets gepass. (21 N.; 22 N.O., stil.)

...ellevoet *Aangek.* 21 dec. *Seahorse* (st.), Hull
Ocean Queen (st.), d.°
De *Nederwaard*, kapit. ...ergast, is op de Kanaalhaven gebragt, na een anker en ketting verloren te hebben.
Vertrokken.
21 *Cologne* (st.), Londen
...noord (st.), d.°
22 ...elia (st.), Triëst
...Scheffer (st.), Havre
Magnet (st.), Londen
Sara (st.), d.°
Swallow (st.), Hull
Hawk (st.), d.°
Therese (st.), Grangem.
Volunteer (st.), Leith
Dorothea Henriette, Smit, Brouwersh.
(21 N.—NNO.; 22 NNW.)

Brielle *Aangekomen* 22 dec. *Norfolk* (st.), Goole
(21 N., 22 N.W.)

Maassluis (N. N. O.) 22 dec. Niets gepasseerd.

Texel *Vertrokken* 21 dec. *Lion* (st.), Londen
22 *Oceano*, de Amunatique, Antwerpen
(N.W., storm.—N.O.)

Zoltkamp *Aangekomen* 18 dec. *Agatha Ebelina*, Hoekstra, Londen
Harmina, v.d.Meulen, d.°

Vlissingen *Aangek.* 19 dec. *Antverpia*, Bauning, Monte-Video
Peerless, Skaling, New-York
Améline, Letruédic, Bordeaux
20 *Jeune Frédéric*, Legoff, la Rochelle

—o—

Sydney *Aangekomen* 3 oct. *Billiton*, Ganswijk, Ilo-Ilo

Melbourne *Aangek.* 6 oct. *Comm. des Konings v. d. Heim*, v. Zanten, Rotterdam

Kaap de G. Hoop Tafelbaai *Aangek.* 22 oct. *Zaanstroom*, Schaap, Amsterdam

Buenos-Ayres *Aang.* 8 nov. *Ommelanden*, Wieringa, Hamburg
In lading.
12 *Sophia Maria*, Teensma, Antwerpen
Marnix, Wassenaar, d.°
Zeenimph, Schipper, het Kanaal
Minerva, Doewes, d.°

Monte-Video *Aang.* 8 nov. *Gezina*, de Jonge, Hamburg
9 *Jenneke Hendrika*, Pik, Paranagua
Vertrokken.
8 *Argo*, Scherpbier, Buenos-Ayres
14 *Ida Maria de Raath*, de Boer, dito
Antje, Mulder, Hamburg

Rio-Janeiro *Aangek.* 8 nov. *Elisabeth*, de Boer, Liverpool
Vertrokken.
23 *Shanghai*, Uitermark, Gibraltar
In lading.
24 *Zeeploeg*, de Jonge, Kanaal of Gibraltar

Bahia *Aangekomen* 18 nov. *Gazelle*, Haesloop, Amsterdam
Uitgeklaard.
11 *Atalante*, Looijer, het Kanaal
In lading.
25 *Haring*, Boomgaard, Genua

Baltimore *Vertr.* 2 dec. *Ellen Stewart*, Coffin, Rotterdam

Galatz *Aangekomen* 27 nov. *Nicolaas*, Rijff, Newcastle

Ibraïla *Aangekomen* 3 dec. *Gezina Hillegonda*, Jansen, ...

Konstantinop. *Aang.* 8 dec. *Drie Gezusters*, Breeland, Ibraïla (vertr. n. Falmouth)

Syra *Aangekomen* 10 dec. *Irene*, de Vrede, Antwerpen

Triëst *Aangekomen* 20 dec. *Verwisseling*, Boon, Amsterdam

Cadix *Vertrokken* 13 dec. *Hermina*, Smidt, Rio-Janeiro

Bordeaux *Aangek.* 19 dec. *Rembrandt* (st.), Vermeulen, Ams'.

St. Nazaire *Aangek.* 19 dec. *Jules Cézard*, Ropers, Batavia

Liverpool *Aangek.* 18 dec. *Concurrent*, de Jonge, Catacola
In lading.
Hendrik Jan Nassau, Roelfsema, Salonica, Galatz en Ibraïla

Cardiff *Vertrokken* 17 dec. *Margaretha*, Branbergen, Messina
de Oceaan, v. Slooten, Rio-Janeiro

Newport *Aangekomen* 18 dec. *Hunsingo*, Oostema, Bristol (n. Sevilla)

Douvres *Aangek.* 18 dec. *Jonge Aukje*, Balk, Randers

Londen *Uitgeklaard* 18 dec. *Janette*, Dieckmann, Amsterdam

Harwich *Gepasseerd* 18 dec. *Brother's Success*, Hobart, Rotterdam n. Maidstone

Ipswich *Aangekomen* 18 dec. *Thames*, Ford, Rott.

Hull *Aangekomen* 18 dec. *Catharina Elisabeth*, Pander, Middelburg

Sunderland *Vertr.* 17 dec. *Hendrik & Jansje*, Sap, Groningen

Shields *Aangekomen* 18 dec. *Catharina*, Zeegers, Londen
Hillechina, Scherphuis, d.°
Johanna Maria, Schummelketel, d.°
Neptunus, Bakker, Lynn
Arendina Catharina, Leeuwes, Dundee
Commodore, Pepperell, Rotterdam
Zeilklaar.
18 *Concordia*, Olthoff, Sevilla
Friso, Duintjer, Livorno
Cornelia, Nieboer, Figueira

Boness *Aangekomen* 17 dec. *Catharina Cornelia*, Borst, Leith

Hamburg *Aangek.* 19 dec. *Zeeploeg*, Ludeling, Briton's Ferry
Aaltje Maathuis, de Vries, Livorno
Hendrika, Huisman, Cephalonia
Saramacca, de Vries, Zante
Zwijger, Wolthers, d.°

Harburg *Aangekomen* 16/19 dec. *Elisabeth*, Mandties, Londen
Herstelling, Duiven, Liverpool

Op de Elve *Aangek.* 19 dec. *Fortuna*, Otten, Amsterdam

Gothenburg *Aangek.* 16 dec. *Cornelia*, de Jager, Newcastle
Vanadis, Nielsen, Amst.

Hals *Vertrokken* 13 dec. ..., S.M. Knudsen, Groningen
14 ..., O. Leiss, Rott.
... J. C. Busching, d.°

Kopenhagen *Aangek.* 17 dec. *Neptunus*, Olsen, Amsterdam
19 *Hesperus*, Holscher, Antwerpen

Elseneur *Aangek.* 18 dec. *Lubbegiena*, Borgman, Liverp. n. Dantz.

—o—

Brielle 21 dec. De *Magnet* (st.) is vlot en ter reede geankerd, en heden naar het Kanaal gestoomd.

Maassluis 21 dec. Gearriveerd *Killarney* (s), van Goole, met verlies van roer en schroef; is door de *Nieuwersluis* op de reede gebragt en opgesleept naar Rotterdam.

Amsterdam 22 dec. Eergisteren is onder Egmond gestrand de schoenergaljoot *Gerlina*, kapit. de Wall, van Riga met gerst naar Schiedam; het volk is gered.

— Het schip *Wilhelmina*, kapit. Klint, van Suriname herwaarts, is, volgens telegram van Londen in dato 21 dezer, dien morgen met verlies van twee ankers en kettingen te Douvres binnengebragt; overigens alles wel aan boord.

Texel 21 dec. Achter de Westen is gestrand de Zweedsche bark *Edwina*, kapit. Kreften, in ballast van Bordeaux n. Gothenburg, waarvan de equipage, op 4 man na, is gered. Waarschijnlijk is ook een schip gestrand in de Eijerlandsche gronden, daar heden veel wrakhout is voorbijgedreven, en een zeemanskist, zonder deksel of merk is opgevischt.

Delfzijl 20 dec. Het kofschip *Delphin*, k. Hoff, van Schotland met haring naar Stettin, is den 15 dezer alhier lek binnengeloopen; moet lossen om te repareren.

— Volgens berigt van Nieuw Hellesund (Noorwegen), ligt het kofschip *Jacoba Margaretha*, gevoerd geweest door kapit. Stenger, aldaar in de haven.

Vlissingen 21 dec. Heden morgen ten 7 ure strandde op de plaat bezuiden Zoutelande de Pruiss. brik *Conrad*, kap. Hancke, met kolen beladen, v. Sunderland naar Palermo bestemd. De kapitein en stuurman zijn gered door den alhier wonenden J. J. P. Hectoren bootsvolk, twee matrozen door de equipage der hier ter reede liggende stoomboot *Norfolk* en een matroos door den loodskotter. Zes man der equipage zijn verdronken. Het schip zit onder water.

— Door de stoomboot *Alster* is heden ontmast en ontredderd hier binnengesleept de Eng. schoener *Rye Merchant*, v. Ramsgate; de kapitein en een der opvarenden zijn verdronken.

— Als bijleggers zijn alhier gearriveerd de Eng. brik *Governor*, bestemd n. Sunderland, en de Fransche schoener *Orphelin*.

Kopenhagen 19 dec. Het Hannov. kofschip *Frau Martha*, kapit. de Vries, van Amsterdam n. Dantzig, sedert den 13 dezer alhier liggende, had, na eene reis van acht weken, reeds 14 dagen voor het zuideinde van den Mittelgrund ten anker gelegen, toen het in den hevigen sneeuwstorm van 10 op 11 dezer voor twee ankers tot digt bij genoemden grond afdreef en zoo met ijs bezet raakte, dat het hier ter reede moest binnenloopen. Heden heeft dit schip de reis voortgezet.

Fredrikshavn 14 dec. Het Ned. kofschip *Agatha Geertruida*, kapit. Bekkering, v. Engelholm naar Londen, gisteren bij Jerup gestrand (bev. gemeld), zit vol water; van de lading, die vermoedelijk doornat zal zijn, hoopt men het grootste gedeelte te bergen.

Londen 19 dec. Aangaande het brikschip *Livingstone*, den 6 sept. ll. van New-York naar de Clyde uitgeklaard, heeft men sedert niets vernomen.

—o—

Gepraaid:

9 nov., op 9° NB. en 25° WL., *Wilhelmina & Henriette*, de Boer, v. Londen naar Buenos-Ayres.

12 dec., bij den Meeuwensteen, *Cornelis Anthonie*, Reynders, van Rott. naar Batavia.

—o—

Rotterdam *Uitgekl.* 20 dec. *Landbouw*, Kleynenberg, Batavia via Suriname
Courrier, Mathurin, St. Malo

Amsterdam *Vertr.* 22 dec. *Concordia*, Jager, Nickerie
Willem van der Voort, Carst, St. Thomas

—o—

Rivierberigt.

Rotterdam. Hoog water 23 dec.: 1ste getijde 4 ure 59 min.; 2de get. 5 ure 23 min.

Arnhem. Waterhoogte 20 dec. 1.80 el (gev. 11 d.).

Keulen. Rijnhoogte 20 dec. 7 v. 9 d. Rijnl. (onveranderde waterstand.) 21 dec. 8 v. 11 d. Rijnl. (gewassen 1 v. 2 d.)

Aangekomen 20 dec.: Fr. Kamps met 3052 en A. Köstermann met 3852 c., beiden van Rotterdam.

Dusseldorp. Aangekomen 19 dec.: A. van Doodewaard van Nijmegen met 1700 c.

Boter. Friesche *f* 57 a *f* 60, Kuinder *f* 54 a *f* 58, Kamper *f* 57 a *f* 59, Deventer *f* 48 a *f* 53, Zwolsche *f* 54 a *f* 58.

Vetwaren. Traan. Zuidzee *f* 43 a *f* 44, Robben- *f* —, Archangel *f* —, Astrakan *f* —, Lever- bruine *f* 51. blanke *f* 54 a *f* 56. Rondvisch per 50 Ned. ℔ *f* 14. Ansjovis. 1862r *f* 8½, 1861r en 1860r *f* 8, 1859r en 1858r *f* 5.

Vee. Runderen 1ste kwal. *f* 160 a *f* 200, 2de kwal. *f* 140 a *f* 180, 3de kwal. *f* 120 a *f* 160; Melk- en Kalfkoeijen *f* — a *f* —; Schapen *f* 20 a *f* 28; Varkens 44 a 48 c. per N. ℔.

LONDEN 19 December.

Suiker met meerdere vraag tot vaste prijzen. 300 v. Cuba bedongen 35/6. 300 z. Portorico 37/ a 40/6. 100 z. laag blond Madras 31/. 1790 k. Havana n.° 12½ bedongen zeilende 24/, 1139 k. dito n.° 11 a 11½ 23/. — *Rum.* Demerary 1/6½. — *Koffij.* Native Ceylon vast, goed en mooi ord. 68/ a 73/6. Plantation stil, laag middl. en middl. grof grijsachtig 82/6 a 84/, triage 75/ a 76/. 3265 z. laag Channal first Rio bedongen zeilende 61/, 3000 b. Santos zeilende 63/. — *Rijst* stil; Bahia goed middl. wit 13/6. — *Peper.* Singapore, grijsachtig 3⅝, middl. en goed zware 3¾ a 3⅛; lange 27/. — *Jute* met goede vraag. — *Katoen* sluit ¼ a ⅛ d. beneden het hoogste punt der week. — *Zaden.* Lijnzaad. Patna zeilende, goed 63/6, ord. 62/; eene partij bedong zeilende 67/. Raapzaad. Madras 72/. — *IJzer.* Schotsch Giet- stil 54/. — *Oliën.* Lijn- vast 39/; Raap- als voren; Cocos- stil; Palm- flaauw 40/6 a 41/; Terpentijn- 88/ a 89/ en 110/. — *Talk* flaauw en lager; Taganrog 3/ a 1/ lager. P Y C loco oude 44/3, nieuwe 45/6, voorjaar 45/6, Maart 46/.

Graanmarkt met goeden aanvoer van buitenlandsche artikelen. Tarwe. Goede kwaliteit onveranderd, alleen Amerikaansche van boord te ontvangen meer aangeboden. Amerik. Meel zeer vast in prijs. Gerst insgelijks prijshoudend. Boonen en Erwten als voren. Haver met redelijke vraag. Lijn- en Raapzaad vast. Mooi rood Klaverzaad met goede vraag tot volle vorige prijzen. De aanvoeren van 15 tot 18 dezer bedroegen: Tarwe 11,350 q., Gerst 16,820 q., Haver 19,290 q., Meel 1930 z. en 10,390 vjs.

LIVERPOOL 19 December.

Katoen. Verkoopen der week 75,340 b. op speculatie en 6570 b. voor export. Men noteert fair Upland 25¼ d., dito Orleans 27½ d., dito Mobile 26½ d., middl. Upland 23¼ d., dito Orleans 24¼ d., dito Mobile 24 d.; voorraad 211,608 b. Aanvoeren der week 12,468 b.; Surat noteert men 6½ a 20 d. Verkoopen heden 4000 b. tot vorige prijzen. — *Granen.* Tarwe met redelijke vraag tot 1 a 2 d. verhooging. Meel onveranderd. Haver moeijelijk te verkoopen tot 1 d. verlaging.

ANTWERPEN 20 December.

Koffij prijshoudend. Verkoopen 1000 b. Brazil. — *Granen* stil. — *Oliezaden.* Koolzaad gevraagd zonder voorraad, de eerste aanvoeren zouden goede prijzen bedingen. Riga Zaai-Lijnzaad tot uiteenloopende prijzen. Men betaalde van fr. 61 a 66. — *Rijst* stil. — *Hop.* Nieuwe Amerik. fr. 95 a 100.

HAVRE 19 December.

Katoen. Daar houders iets lager afgeven, bedroegen de verkoopen gisteren 750 b. Heden is de markt stil; tot 3 ure werden naauwelijks 200 b. verkocht. Men noteert:

	t. bas.	bas.	t. ord.	ord.	b.ord.	bonne	belle
New-Orleans	290	305	318	330	340	350	360
Mobile.....	287	302	313	322	—	—	—
Georgia.....	285	—	305	317	—	—	—
Tinnevelly..	179	188	195	203	212	—	219

Voorraad 60,740 b.

Koffij. Rio ongew. fr. 88 entr. — *Huiden.* La Plata gedr. Koe- fr. 106. — *Talk* met goeden handel tot de verlaging; B.-A. fr. 51, New-York fr. 50½ a 51. — *Reuzel.* Amer. fr. 55. — *Haar.* Rio-Grande fr. 145. — *Granen.* Tarwe roode Amerik. fr. 55.

HAMBURG 20 December.

Koffij. Verkocht zeilende 2000 b. Rio per Catharina Hermanna, tot onbekenden prijs.

BALTIMORE 8 December.

Tabak. Sedert ons berigt van 2 dezer bleef de markt vast gestemd; zoowel fabriekanten als exporteurs bleven koopen, doch door den kleinen voorraad ging er weinig om. De inspectie der vorige week bedroeg 545 v. Maryland en 3 v. Ohio. Maryland van goed grof blad is voor uitvoer gezocht en bedingt voorkomend volle prijzen, doch de tegenwoordige voorraad en de inspectie leveren daarvan weinig op. Gemeen en ordin. blijft voor Spanje gevraagd en bedingt 10 a 11 c.; 63 v. helder en blankbruin bladdige Maryland bedongen 17¼, en licht tot blankbruin 15 c. De aanvoeren bestaan grootendeels uit Sunborn, die tot de noteering langzaam koopers vindt, en waarvan de kwal. niet verbetert. Ohio en Kentucky onveranderd; van eerstgemelde soort werden 700 v. tot geheimen prijs voor Frankrijk verkocht. De notering blijft onveranderd. Gezeild naar Rotterdam Ellen Stewart, met 1579 v. Sedert 1 dezer werden daarheen verscheept 11,574 v. — *Vrachten* naar Nederland 32/6. — *Wissel* nomin. Amst. 60 d. z. 44.

FERNAMBUCK 28 November.

Suiker. Het groote verschil dat er bestond tusschen de prijzen van witte en ordinaire bruine, heeft eindelijk onze planters bewogen zoo veel mogelijk witte te maken, zoodat de aanvoer, die 4000 z. daags bedroeg, grootendeels uit wit en fijn Muscovados bestaat; prijzen zijn dan ook lager, terwijl daarentegen die voor bruin wel zoo vast zijn. Men noteert: witte n.° 1 a 2 3300 a 3600 r., n.° 2 sup. 3200 a 3300 r., n.° 3 reg. 3000 a 3100 r., n.° 4 reg. 2800 a 2900 r.; Samenos 2500 a 2600 r., blond Muscov. 2500 a 2600 r., bruin 1900 a 2100 r., inf. bruin 1750 a 1800 r. Voorraad 15,000 zakk. Te Paraiba betaalde men r. 1870. — *Katoen.* Voor de aankomst der mailboot Tyne betaalde men alhier aan wal 17,600 a 18,300 r. en voor Paraiba aan boord 19,000 r. Sedert ging er niets in om. — *Huiden.* Dr. gez. 170 a 175 r. — *Vrachten.* Kanaal 40/ a 42/6. — *Wissel.* Londen hooger 29, Parijs 330.

BAHIA 28 November.

INVOER-ARTIKELEN. *Kaas.* Holl. vast in prijs, 7 k. per Steamer Navarra aangevoerd, bedongen 2 $ 800, 75 k. per Nankin 2 $ 200 en 100 k. per Gazelle van Amsterdam 2 $ 150.

UITVOER-ARTIKELEN. *Suiker.* Wij hadden eenige heilzame regens, die veel goed aan het gewas deden. De aanvoeren komen geregeld ter markt, prijzen zijn flaauwer; men betaalde voor regulars 1 $ 750 a 1 $ 800 voor Muscovados en 2 $ 200 a 2 $ 300 voor witte en voor enkel goede kwal. 1 $ 900 a 2 $ 100. Nazareth bedong 1 $ 400 a 1 $ 300. Heden zoude men voor regular Muscovados niet meer dan 1 $ 700 bedingen. — *Katoen* lager, laatste verkoopen 17 $ 000 a 18 $ 000; voor superior vraagt men te vergeefs 18 $ 500 a 19 $ 000. — *Koffij* flaauw, Maragogipe 3 $ 000; men verwacht eene daling. Caravillas wordt tot eene verlaging van 300 a 400 r. afgedaan. — *Huiden* hooger gehouden, 2000 st. gedr. bedongen 180 r. — *Tabak* in bladen met belangrijke omzettingen, 2a soort 4 $ 600 a 5 $ 400, prima 5 $ 000, super. en patent 6 $ 000 a 7 $ 000, Maugeots 6 $ 000. — *Vrachten* hooger, Eng. 40/ a 50/, Kanaal en Eng. 52/6 a 57/6, Kanaal en Vasteland 60/ a 65/. — *Wissel* hooger, door geldschaarschte, op Londen 28 a 27¾, Parijs nom. 345 a 350.

RIO-JANEIRO 24 November.

Koffij. Sedert ons laatste berigt daalden de prijzen 100 a 150 r., waardoor de notering wordt als volgt: Superior 6900 a 7100 r., good first 6600 a 6700 r., regulars 6300 a 6400. De voorraad bedraagt slechts 140,000 b., terwijl de aanvoeren niet zoo groot zijn als vroeger. Verkoopen sedert 7 dezer voor het Kanaal en het Noorden van Europa 44,000 b. De buitenlandsche huizen zijn niet geneigd nieuwe koopen te sluiten. — *Vrachten.* Schepen zijn zeer schaarsch; Kanaal 60/, directe havens 60/. — *Wissel.* Door geldschaarschte gaat er weinig om. Men noteert: Londen 27½ a 27¼, Parijs 350 a 352.

MONTEVIDEO 16 November.

INVOER-ARTIKELEN stil. *Jenever.* Hamburger aanvoer r. 12½ per Dame Jeanne. — Geraffin. *Suiker* iets lager, op 22$\frac{4}{5}$ a 23$\frac{3}{5}$.

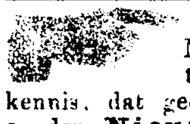
UITVOER-ARTIKELEN stil ten gevolge der hooge vraagprijzen. *Huiden.* Gez. Ossen- en Koe-. 6000 stuks te Mercedut te ontvangen bedongen 56½ voor Ossen- en 50½ voor Koe-; thans vraagt men echter hooger prijzen. De Saladeros hebben hunnen arbeid nog niet hervat; 2900 gez. Mataderos bedong r. 43; gedr. in de mooije soorten schaarsch, wordende die tot r. 54 voor Koe- en r. 58 voor Ossen- genomen; weldra zullen wij hier geene Huiden meer in voorraad hebben waarop Winterhaar is. Men betaalde voor Antwerpen voor Koe- r. 54 a 54½ en voor Ossen r. 57 a 58. — *Wol* van de nieuwe schering. Er werden eenige partijtjes aangevoerd, die ligt en goed geconditioneerd zijn en waarvoor 10 a 20 pc. meer gevraagd wordt dan A.° p.° 100 arrobas vette bedong $ 5, zijnde de prijs het vorige jaar $ 4¾. — *Paardenhaar* goed gemengd is schaarsch, bedingt gemakkelijk $ 20; ord gemengd overvloedig $ 18¾ a 19½; Staarten $ 28 a 28½; Koehaar ontbreekt. — Gez. *Paardenhuiden* ligte r. 15¾, gedr. r. 10. — *Talk.* Nieuwe $ 19½ gedaan, doch thans lager op r. 19 a 19½. — *Ossenhorens* $ 45. — *Vrachten* naar Engeland gez. Huiden en Talk 60/, Balen 45/ en 5 pc. — *Wissel* hooger, Londen 41½ d.; Parijs 82½ a 80.

Advertentiën.

Bevallen van een ZOON C. E. TEEPE, Erfmann.
Middelharnis 20 *December* 1862.

Door Gods goedheid bevallen van eene welgeschapen DOCHTER *JOHANNA VAN KLAVEREN*, hartelijk geliefde Echtgenoote van
Rotterdam
22 *December* 1862. C. BOOGAARD PARQUI.

Voor de vele bewijzen van deelneming, bij het overlijden van ons Kind ontvangen, betuigen wij onzen dank.
Q. J. GODDARD.
E. A. GODDARD,
Fruin.
Rotterdam
23 *December* 1862.

De DIRECTIE der **Stoomboot-Maatschappij *de Oude Maas*,** te Oud-Beijerland, geeft bij deze kennis, dat gedurende de **Kersdagen,** alsmede op den **Nieuwejaarsdag,**
geen Dienst zal worden verrigt.

GEHEEL NIEUW
A PROPOS-SPEL.
Zij die de Winteravonden op eene vermakelijke wijze te midden hunner Vrienden wenschen door te brengen, koopen bovengemeld **APROPOS-SPEL,** bestaande uit **100 Vragen** en **100 Antwoorden,** op eene nieuwe, luimige, smaakvolle wijze en naar den geest van den tegenwoordigen tijd ingerigt; te bekomen bij B. M. SPANJERSBERG, Papierhandelaar, hoek Oppert, tegen den Prijs van *f* 0.45.

Naar
NEW-YORK
het Mecklenb. BRIKSCHIP
MENTOR,
Kapitein **P. C. Duwell.** Adres bij KUYPER, VAN DAM & SMEER en WAMBERSIE & ZOON.

Naar
SAMARANG
(DIRECT),
voor **Goederen** en **Passagiers,** om bij Open Water in de helft van Januarij te vertrekken, het extra snelzeilend Nederlandsch gekoperd BARKSCHIP ***VIJF VRIENDEN,*** Kapit. C. Johan.
Adres ten Kantoren van KUYPER, VAN DAM & SMEER en HUDIG & BLOKHUYZEN.

SCREW STEAM SHIPPING COMPANY
Wekelijksche Dienst
TUSSCHEN
ROTTERDAM en LONDEN,
voor GOEDEREN en VEE.
Het Engelsch Schroefstoomschip
Earl of Auckland,
Kapitein WILLIAM W. APPLETON.
vertrekt **Dingsdag Avond 23 December.**
Adres bij de Agenten G. LEVINGSTON & ZOON en J. A. HOUWENS, te Rotterdam, en W. H CAREY & SON, 34 Mark Lane, Londen.

STOOMVAART-VEREENIGING DE MAAS.
Het Stoomschip **PIONEER,** Kapit. ***J. M. Brewer,***
vertrekt *Woensdag den 24 December* naar
PLYMOUTH, BRISTOL en CARDIFF.
Adres BOUTMY & Co. — JOHs. OOMS Ez. & Co.

SNELVAART
TUSSCHEN
ROTTERDAM en ANTWERPEN,
voor PASSAGIERS en GOEDEREN,
met de Stoombooten
TELEGRAAF.
Deze Stoombooten, behoorende tot de snelstvarende van Europa, hebben uitmuntend ingerigte Kajuiten, waarbij een Dames-Salon met Piano en een Paviljoen hetwelk afgehuurd kan worden.
STATIONS:
SLIKKERVEER, KINDERDIJK, NIEUWE VEER, ALBLASSERDAM, DORDRECHT, STEENEKAMER, 's GRAVENDEEL, WILLEMSDORP, WILLEMSTAD, OOLTGENSPLAAT, DINTELSAS, STEENBERGSCHE VLIET, ZIJPE voor Zierikzee en Brouwershaven, St. PHILIPSLAND, STAVENISSE, YERSEKENDAM voor Goes, VOSMEER, THOLEN, BATH en LILLO.
DECEMBER 1862.

Van Rotterdam.			**Van Antwerpen.**		
24 Woensdag	's morgens	9.30	* 24 Woensdag	's morgens	8.—
28 Zondag	's nachts 27/28	12.—	27 Zaturdag	„	4.30
30 Dingsdag	's morgens 29/30	2.—	30 Dingsdag	„	7.30
			31 Woensdag	„	9.—

Op de met een * gemerkte dag (24 Dec.) geschiedt de Reis langs het **Sloe,** en worden *Tholen, Vosmeer* en *St. Philipsland* niet aangedaan.

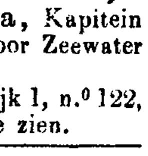
PASSAGIERS-VRACHTEN van ROTTERDAM op ANTWERPEN:
Eerste Plaats, Paviljoen, *f* 3.50. Tweede Plaats, 1e Salon, *f* 2.50. Heen en Terug *f* 4.—
Derde Plaats, 2e Salon, *f* 1.50. Heen en Terug *f* 2.50.
Passagiers-Bagage vrij. — **Kinderen beneden de 10 jaren Halve Vracht.**
VERWEY & Co., *Cargadoors-Expediteurs*, Boompjes te Rotterdam.

Rotterdam en Leith.
STOOMBOOTDIENST
Voor Passagiers en Goederen.
Het Engelsch Stoomschroefschip ***HOLYROOD,*** Kapitein R. Luckie, vertrekt van ROTTERDAM naar LEITH **Zondag den 28 December,** des morgens vroeg.
Adres bij de Agenten *BOUTMY & Co.*

Openbare Vrijwillige
VERKOOPING.
De Notaris *GERRIT ANTONIE VAN DEN BERG*, gevestigd te Hillegersberg, is voornemens, ten verzoeke zijner Principalen, bij Veiling op MORGEN den 24 December 1862 en bij Afslag op Woensdag den 31 December daaraanvolgende, beide dagen des voormiddags ten elf ure, te Hillegersberg, in de Herberg **het Wapen van Holland,** in het openbaar te Verkoopen:
1. Een binnen korte jaren nieuw gebouwd **HEERENHUIS,** wijk B, n.° 12, met SCHUURTJE, **ERVE** en **TUIN,** staande en gelegen onder de gemeente Hillegersberg, aan den Straatweg, op het Dorp, Kadastraal bekend in sectie A, n.s 2148, 2149 en 659, te zamen groot 5 Roeden 50 Ellen.
Te aanvaarden bij de betaling der Kooppenningen.
2. **Twee HUIZEN,** wijk B, n.s 55 en 57, met **ERVEN,** staande en gelegen als voren, Kadastraal bekend in sectie A, n.s 2304 en 2305, te zamen groot 2 Roeden 80 Ellen.
Verhuurd tot 1 Mei 1863, te zamen voor *f* 10 per maand.
Het te Verkoopene is nog HEDEN te bezigtigen, van 10 tot 4 ure, mits voorzien zijnde van een Permissiebiljet, afgegeven door genoemden Notaris *VAN DEN BERG*, ten wiens Kantore tevens nadere onderrigting is te bekomen.

Het PAND,
bestaande in Twee BENEDENHUIZEN en een BOVENHUIS, en **ERVE,** aan de Boompjes, wijk 1, n.° 166, te Rotterdam, op den 17 December laatstleden door de Notarissen *VAN DER HOOP & REEPMAKER* geveild, zal op MORGEN den 24 December 1862, des namiddags ten 5 ure, in het Notarishuis aldaar, worden **Afgeslagen.**

A. VAN BINSBERGEN, J. F. SAUERBIER, L. J PLEMP VAN DUIVELAND en JOSEPH JACOBSON, Makelaars te Rotterdam, zullen Veilen, als last hebbende van hunne Meesters en na gedane aangifte conform de Wet, op MORGEN 24 December 1862, des middags ten 12 ure, in het Lokaal *Verscheidenheid en Overeenstemming*, aan de Scheepmakershaven aldaar
32 Fusten
nieuwe Patras KRENTEN,
aangevoerd van Patras, per het Schip **Ida,** Kapitein *J. K. de Boer*, alle meer of minder door Zeewater beschadigd.
Liggende in het Entrepôt, Boompjes, wijk 1, n.° 122, en aldaar nog HEDEN en MORGEN te zien.

IJPEN BOOMEN.

A. J. VAN DER POEST CLEMENT, Notaris te Poortugaal, zal op Zaturdag den 27 December 1862, des voormiddags ten 9 ure, ten Herberge van W. van der Schee, te Poortugaal, in het openbaar Verkoopen:
80 stuks zware, gave en lange Opgaande **IJPEN BOOMEN,** op de Elftplaat; **180** stuks **DITO,** aan den Noorddijk en aan de Laning op de Zalmplaat, alles onder Poortugaal.
Onkosten contant en Borgen stellen.
Nader onderrigt bij de Heeren JACOB PONS en A. GROENENBOOM, te Poortugaal, en genoemden Notaris VAN DER POEST CLEMENT.

Openbare Vrijwillige
VERKOOPING.
De Notarissen *DALEN, LAMBERT & VAN WIJNGAARDEN* en *WILLEM HENDRIK VAN MEUKEREN*, residerende te Rotterdam, als last hebbende van hunne Principalen, die daartoe door de Arrondissements-Regtbank te Rotterdam zijn gemagtigd, zijn van meening om op Woensdag den 7 Januarij 1863, des namiddags ten 5 ure, in het Locaal der Publieke Verkoopingen, aan de Gelderschekade te Rotterdam, in het openbaar te Veilen en te Verkoopen:
Een kapitaal, hecht, sterk, welbetimmerd en uitmuntend gesitueerd
PAND en ERVE,
staande en gelegen aan de noordzijde van de Hoogstraat, tegenover de Naauwe Marktsteeg en doorloopende tot aan de voormalige Groenmarkt of het Plein van de Groote Kerk, te Rotterdam, bestaande in ruim, voor alle Affaires geschikt **WINKELHUIS,** aan de Hoogstraat, met diverse VERTREKKEN, groote PAKHUIZEN en PAKZOLDERS met een afzonderlijken ingang aan de voormalige Groenmarkt, en door een gemeenen Gang ook uitgang hebbende in de Wijde Kerkstraat te Rotterdam; voorts een fraai en modern ingerigt **BOVENHUIS,** aan de Hoogstraat, bevattende vele, waaronder zeer ruime, KAMERS, de meesten Behangen, Geplafonneerd en van Stookplaatsen voorzien, KEUKEN, ZOLDER en verdere **Gemakken** die tot een fatsoenlijk Woonhuis worden vereischt, en eindelijk een logeabel **BOVENHUIS,** aan de voormalige Groenmarkt, wijk 7, n.° 75, bij het Kadaster bekend in sectie K, n.° 1507, groot 2 Roeden 76 Ellen en gedeeltelijk n.° 1303.
Aangeslagen in de Grondbelasting over 1862 op *f* 186.19.
Verhuurd het Winkelhuis met Pakhuis en Zolders tot 1 Mei 1867, voor ...... *f* 1100.— 's jaars.
Het Bovenhuis aan de Hoogstraat tot 1 Mei 1864 en 3 jaren in optie, voor .... - 575.— „
En het Bovenhuis aan de Groenmarkt tot 1 Mei 1865, voor - 200.— „
Te zamen .... *f* 1875.— 's jaars.
Het te veilen Pand zal kunnen worden bezigtigd, daags vóór en op den dag der Veiling, van des voormiddags ten 11 tot des namiddags ten 3 ure, mits men voorzien zij van een Permissiebillet, afgegeven door een der genoemde Notarissen, te wier Kantore, aan de Zuidblaak, en in den Oppert, op den hoek van de St. Jacobstraat, te Rotterdam, inmiddels nadere informatien zijn te bekomen.

Uitgave van **G. H. VAN DER SCHUYT,** te *'s Hertogenbosch:*
BIBLIOTHEEK
VAN
Moderne Theologie,
verzameld door **J. H. MARONIER.**
Deel I, 500 Blz., kost ***f* 3.06,** en bevat:
De Bijbel. Het keerpunt des Geloofs. Wat is de Bijbel? De ingeving van den Bijbel, door E. SCHERER. Het gezag van den Bijbel, door SCHWALB.
Profeten van den nieuwen tijd. Lessing, door H. LANG; Channing, door E. RENAN; Parker, door A. RÉVILLE.
De oude en de nieuwe school. THOLUCK en HIRZEL.
Het bovennatuurlijke, door A. RÉVILLE. *Oud en Nieuw.*
Van Deel II zijn verschenen afl. I—III.
Wonderen en Legenden. De Legende aan de Oevers van den Rhijn; de Legende van St. Jorn door A. RÉVILLE. De wonderen van het Nieuwe Testament, door H. LANG.
Profeten van den nieuwen tijd. Schleiermacher en Baur, door H. LANG.
Bijbelstudiën. De oorspronkelijke toestand van het menschdom, door A. RÉVILLE. Jezus' denkbeelden over zijn dood, door M. SCHWALB.
Dit Werk is zoowel door het lezend Publiek als door de beoordeelende Tijdschriften zeer gunstig ontvangen.
Woorden van Stichting,
eene Bloemlezing, ten dienste der huiselijke Godsdienstoefening, naar de behoeften des tijds, uit de Werken der Schrijvers van vroeger en later tijd, verzameld door M. W. SCHELTEMA Ez.
Afl. I—V zien het licht. Prijs **15 Cts.** per Vel.

D. F. STRAUSS, Ulrich van Hutten, 2 dn., *f* 5.—
J. H. MARONIER, de Kerk .... „ 0.50
T. SPUYMAN, de Godsdienst aan het krankbed .... „ 0.60
A. VAN DER PAUWERT, Schets der Aardrijkskunde. 2de dr.......... „ 0.30
VOOR LEESGEZELSCHAPPEN EN GESCHENKEN:
E. SOUVESTRE, De Laatste Pleisterplaats *f* 1.50
„ In het hoekje van den haard „ 1.—
JEREMIAS GOTTHELF, Geld en Geluk, 2 dn.,.................. „ 2.—
De Helden van den Stoom .... „ 1.50
VAN OOSTERZEE, Korte Vertellingen... „ 1.40

SCHOUWBURG.
Dingsdag 23 *December. Aanvang* 7½ *ure.*
31ste Voorstelling van het doorloopend, 16de Voorstelling van het Woensdag Abonnement.
DER TROUBADOUR,
grosse Oper in 4 Acten, von Verdi.

VERTREK der SPOORTREINEN.
Hollandsche Spoorweg.
Van Rott. naar Amsterdam: 7.25, 11.40, 3.25, 7.45.
„ „ alleen n. 's Hage: 10.30 's morg., 5.30 's namidd., 9.45 's avonds.
„ Amst. naar Rotterdam: 8.30, 11.25, 4.30, 7.40, 9.53.
„ 's Hage n. Rott. 8.30, 10.41, 1.30, 4.13, 6.43, 8, 10.40.
Aankomst te Rott.: 9.15, 11.30, 2.15, 5, 7.30, 8.45, 10.41.
Spoorweg Antwerpen-Rotterdam.
Van Rotterdam: 10.30 's morg. en 3.10 's namidd.
„ Breda: 5.45 's morg., 12.40 's midd. en 5.35 's namidd.
„ Antw.: 7.50 's morg., 12.20 's mid., en 5.50 's namidd.
de laatste alleen tot Breda en Moerdijk.
Vertrek van: **Rijn-Spoorweg.**
Rotterd.: 6.55, 9.50, 12.25, 2.10 (werkd.), 5.55, 9.15.
Amst.: 7.25, 10.25, 12.30, 4.30 (werkd.), 6.35, 9.10.
Arnh. n. Utr.: 6.30, 9.37, 11.55, 1.— (werkd.), 5.55.
Utr. n. Rott: 6.10, 8.40, 11.40, 1.15, 5.35 (werkd.), 7.30.
Gouda n. Rott.: 7.30, 9.20, 12.44, 1.53, 6.27 (werkd.), 8.44.
Aank. te Rott.: 8.15, 9.55, 1.15, 2.15, 7.05 (werkd.) 9.20.

Gedrukt en uitgegeven bij
G. en C. A. VAN REYN, te Rotterdam.

BIJVOEGSEL,
behoorende tot de
ROTTERDAMSCHE COURANT
VAN
DINGSDAG 23 December 1862, N.o 305.

STATEN-GENERAAL.

Eerste Kamer.

Avondzitting van Zaterdag 20 Dec.

In deze zitting is ingekomen eene missive van den Minister van Finantien, houdende mededeeling, dat aan de Kamer kosteloos zullen worden toegezonden twee exemplaren van de verzameling van wetten, besluiten, enz. nopens de directe belastingen. — Aangenomen voor kennisgeving.

Zijn ontvangen twee adressen, van de Kamers van koophandel en fabrieken te Dordrecht en Amsterdam, tegen het wetsontwerp tot verbetering van de waterwegen. — Verzending aan de commissie tot de verzoekschriften.

Zonder beraadslaging en met algemeene stemmen worden achtervolgens aangenomen de wetsontwerpen: 1°, tot goedkeuring eener met België gesloten overeenkomst tot wijziging van het reglement voor de vaart op het kanaal van Terneuzen, en 2°, tot onteigening van perceelen ten behoeve van den spoorweg van het [illegible]verlaat naar Alkmaar.

De Commissie van Rapporteurs is gereed met haar verslag over het wetsontwerp tot onteigening van perceelen ten behoeve van den spoorweg van Utrecht naar Kuilenburg. — Op voorstel van den Voorzitter wordt besloten de beraadslaging over dat ontwerp te houden op aanstaanden maandag, des middags ten twee ure, na afloop van de discussie over de reeds aan de orde gestelde wetsontwerpen.

De Voorzitter deelt mede, dat de Commissien van Rapporteurs ook gereed zijn met hare verslagen over de wetsontwerpen, uitmakende de Staatsbegrooting voor 1863. Die verslagen zijn reeds gedrukt en rondgedeeld.

Thans zijn ook ingekomen de antwoorden van de Regering op die verslagen, welke zullen worden gedrukt en rondgedeeld. Hij stelt thans voor de openbare beraadslaging over die ontwerpen te doen aanvangen op aanstaanden dingsdag ten 11 ure.

Over dat voorstel ontstaat eene woordenwisseling. De heer *van Eysinga* stelt namelijk voor de beraadslagingen over de begrootingswetten reeds tegen maandag aan de orde te stellen. — Dat voorstel wordt door den heer *van Beeck Vollenhoven* bestreden. Hij gelooft toch dat de Kamer den noodigen tijd tot het onderzoek van de antwoorden der Regering behoort te hebben. En hij is des te meer voor het voorstel van den Voorzitter, omdat nog eene der afdeelingen zich bezig houdt met het onderzoek van het wetsontwerp nopens de waterwegen, waarmede zij zich maandag wenscht onledig te houden. — De heer *van Swinderen* ondersteunt het voorstel van den heer *van Eysinga*. De beraadslagingen kunnen maandag beginnen en dan zal men een dag gewonnen hebben. — De heer *Cremers* deelt het gevoelen van den heer *van Beeck Vollenhoven*. Bij de uitvoerigheid van de behandeling der begrooting en zeker ook van de antwoorden der Regering, acht hij het nog meer wenschelijk de discussie eerst dingsdag aan te vangen. — Nadat de heeren *van Beeck Vollenhoven* en *van Eysinga* hunne gevoelens nog nader hadden uiteengezet, wordt het voorstel van den Voorzitter, om de discussie over de begrootingswetten aanstaanden dingsdag ten elf ure aan te vangen, in omvraag gebragt en *aangenomen* met 16 tegen 10 stemmen.

Daarna wordt de Vergadering tot aanstaanden maandag ten twee ure gescheiden.

Zitting van Maandag 22 december.

De *Voorzitter* deelt mede, dat bij telegram aan de Kamer wordt kennis gegeven, dat de heer Blankenheym verhinderd is heden ter Vergadering te komen.

Ook zegt de *Voorzitter* dat gelijke kennisgeving is ontvangen van den heer Rijsterborgh, daarbij mededeelende dat hij zich, ten gevolge van de zeer ongunstige berigten betreffende den door den jongsten storm aan de waterkeeringen in Noordbrabant toegebragte schade, verpligt heeft gezien zich dadelijk derwaarts te begeven, waardoor hij de zittingen der Kamer vooreerst niet zal kunnen bijwonen.

Zijn ontvangen adressen van de Gemeenteraden van Maassluis en Vlaardingen, en van de Kamer van koophandel te Gouda, tot ondersteuning van het ontwerp nopens de waterwegen.

Aan de orde zijn de beraadslagingen over de volgende wetsontwerpen:

1°, **vaststelling van de begrooting voor den aanleg van Staatsspoorwegen dienst 1863.**

De heer *Cost Jordens* bespreekt de zaak van de kosten vallende op de onteigening van perceelen, welke thans gebragt worden ten laste van den verkooper, waaruit ten slotte schade voor het Rijk ontstaat. Hij vraagt of hierin niet kan worden voorzien door eene geringe wijziging der zegelwet.

De heer *Schimmelpenninck van der Oije* wijst op de rigting die men voornemens is te geven aan den weg van Zutphen naar Zwolle. Bij de wet is bepaald dat die rigting zal zijn van Zutphen op Deventer en zoo, langs Wijhe, op Zwolle. Nu zijn er geruchten dat die weg niet zoo zal loopen, maar eerst van Deventer op Raalte en dan van Raalte op Zwolle, hetgeen een omweg zou zijn van 8800 el. Hij vraagt deswege inlichting.

De heer *van Eysinga* ondersteunt het bezwaar door den heer Cost Jordens geopperd, en vraagt of daarin niet zou kunnen worden voorzien door, — even als nu in de wet op de waterwegen wordt gederogeerd aan de bepalingen van het burgerlijk wetboek nopens de bevoorregte schuldeischers, — in de verschillende onteigeningswetten bepalingen op te nemen, waarbij wordt gederogeerd aan de zegelwet.

De heer *van Beeck Vollenhoven* wijst op de zaak der overbrugging over het Noord-Hollandsch kanaal. Hij vraagt of de aanbestedingen daarvoor reeds hebben plaats gehad en, zoo ja, dan verzoekt hij eenige geruststellende inlichting omtrent de wijze van constructie dier bruggen, opdat daardoor zoo min mogelijk de scheepvaart op dat kanaal worde belemmerd. Al gaat toch de doorgraving door, dan nog zal dat kanaal gedurende een aantal jaren voor de scheepvaart noodig zijn.

De heer *van Rhemen van Rhemenshuizen* ondersteunt de aanmerking in het Verslag voorkomende, nopens de vertraagde betaling der kooppenningen voor aangekochte gronden. Hij wijst op een voorbeeld, waarbij de eigendom van eene behoeftige weduwe reeds werd omvergehaald, en zij zoo doende op straat gezet, zonder dat haar het geld voor dat pand reeds was betaald. Dit kan niet in de bedoeling des Ministers leggen. Spreker betwijfelt het of wel alleen de formaliteiten oorzaak zijn der vertraging in de betaling, maar meent dat die oorzaak gelegen is in het onvoldoend aantal personen, dat bij het Departement van Binnenlandsche Zaken met de contrôle der contracten is belast.

De *Minister van Binnenlandsche Zaken* beantwoordt de verschillende sprekers. — Hij is het met de heeren Cost Jordens en van Eysinga eens omtrent de kosten vallende op den verkoop van gronden, en zal gaarne den Minister van Finantien vragen in hoever daarin kan worden voorzien door eene kleine wijziging in de zegelwet. Voor het oogenblik geeft hij echter de voorkeur aan het middel door den heer van Eysinga aan de hand gegeven. — Wat de opmerking van den heer Schimmelpenninck betreft, nopens de rigting van den spoorweg van Deventer naar Zwolle, de opnemingen daaromtrent zijn nog niet geheel afgeloopen, zoodat de juiste rigting nog niet is kunnen worden bepaald. — De vragen van den heer van Beeck Vollenhoven nopens de overbrugging over het Noord-Hollandsch kanaal en de wijze van constructie der bruggen, zal de Minister beantwoorden bij de behandeling der begrooting van Binnenlandsche Zaken. — De Minister behandelt vervolgens de verschillende opmerkingen in het Verslag voorkomende:

1°, de onderhandelingen met aangrenzende Rijken over het punt van aansluiting. De Min. weet hieromtrent niet veel meer te zeggen dan vroeger. Het eenige wat hij kan mededeelen is dat wij thans van dezelfde Regering, die vroeger de aansluiting niet wilde toestaan dan onder voor ons bezwarende voorwaarden, een aanbod tot aansluiting hebben ontvangen. Hieromtrent, en ook over nog eene andere aansluiting, is evenwel nog geene beslissing genomen, zoodat de Regering er op dit oogenblik nog niets bepaalds van kan mededeelen. 2°, de aankoop van materieel voor de exploitatie der Staatsspoorwegen. De Min. meent dat, door thans dien aankoop te doen, zou worden gepraejudicieerd op de latere beslissing der Wetgevende Magt nopens de wijze van exploitatie. Bovendien, mogt later worden besloten tot exploitatie van Staatswege, dan zal die aanschaffing van materieel zeer spoedig kunnen plaats hebben, want die exploitatie zal toch nooit betreffen het geheele spoorwegnet in eens, maar wel de exploitatie van een of twee lijntjes. 3°, de hoogere tractementen, welke de ingenieurs, bij den aanleg der spoorwegen in dienst, genieten. De Minister neemt die niet in bescherming; hij zou ze niet hebben voorgedragen. Maar het betreft hier eene zaak van regtvaardigheid. Bovendien de zaak is nu een eenmaal zóó geregeld en de Wetgevende Magt heeft die, door de aanneming der begrooting, goedgekeurd. 4°, de vertraagde betaling der kooppenningen voor aangekochte gronden. De Min. is verblijd omtrent deze aangelegenheid een woord in het publiek te kunnen zeggen. Er bestaat op dit punt eenig misverstand, en daarom geeft hij eene korte beschrijving van den loop dien deze zaak moet nemen, alvorens tot de betaling kan worden overgegaan. Er moeten noodzakelijk verschillende formaliteiten plaats hebben, opdat de Rekenkamer de contracten kunne nazien. Is dat geschied en zijn dan de contracten in orde, dan geschiedt de betaling binnen drie weken. Bij zijn Departement bestaat de meeste voortvarendheid in de afdoening dezer zaken. Het voorbeeld, in het Verslag aangehaald, dat namelijk vijf maanden na de *inbezitneming* aan den verkooper de koopsom nog niet was uitbetaald, en ook het voorbeeld door den heer van Rhemen genoemd, waren den Minister niet bekend. Hebben zij plaats gehad, dan was dit buiten de Regering om. Hij herhaalt, dat bij zijn Departement in dit opzigt groote voortvarendheid bestaat.

De heer *van Rhemen* zegt dat het voorbeeld, door hem aangehaald, werkelijk heeft plaats gehad, en wel bij den aanleg van den spoorweg van Arnhem op Zutphen. De aannemer zeide, dat de afbraak der door hem bedoelde woning, plaats had op uitdrukkelijken last der Regering.

De heer *van Andringa de Kempenaer* komt terug op de zaak der vertraagde betaling, en dringt er bij den Minister op aan om de groote omslagtigheid bij dit onderwerp te vereenvoudigen.

De heer *de Vos van Steenwijk* verheugt zich omtrent de uitzigten door den Minister nopens de aansluitingen geopend en gelooft dat daaruit de onjuistheid blijk van eene opmerking door een lid in de andere Kamer, nopens dit punt, gemaakt.

De *Minister van Binnenl. Zaken* herhaalt, in antwoord op den heer van Rhemen, dat dergelijke lastgevingen tot inbezitneming van gronden zonder voorafgaande betaling, nimmer door de Regering is gegeven. — Wat overigens de formaliteiten vóór die betaling betreft, de Minister gelooft niet dat in den thans gevolgden weg verandering kan worden gebragt, wil men niet, door een minder naauwkeurig onderzoek, de Rekenkamer in de verpligting stellen de contracten terug te zenden, waardoor zeker nog meer oponthoud zou ontstaan.

De beraadslagingen worden gesloten en het ontwerp met algemeene (30) stemmen *aangenomen*.

2°. **Onteigening van perceelen ten behoeve van den spoorweg van Breda naar Moerdijk.**

De *Minister van Binnenlandsche Zaken* beantwoordt de opmerking in het Verslag voorkomende, nopens de losplaats te Moerdijk. Hij geeft de verzekering dat alles wordt gedaan wat kan, om die losplaats zoo ruim en geschikt mogelijk te maken. — Wat de questie der overbrugging van het Hollandsche Diep betreft, daaromtrent wordt, door de aanneming van dit ontwerp, niets gepraejudicieerd.

Het ontwerp wordt hierop mede met algemeene (30) stemmen *aangenomem*, alsmede:

3°. **Onteigening van perceelen ten behoeve van den spoorweg van Utrecht naar Kuilenburg, Zutphen, den Noorder- en Zuider Lekdijk.**

Door den heer *Quintus* wordt hierop nopens de commissie voor de verzoekschriften, rapport uitgebragt op de adressen van den Gemeenteraad van Rotterdam, en de Kamer van koophandel te 's Bosch, tot ondersteuning van het ontwerp nopens de waterwegen.

De heer *van Rhemen van Rhemenshuizen* wijst er op, dat door de Kamer nog geene beslissing genomen is hoe er gehandeld zal worden met de inlichtingen door den Minister van Binnenlandsche Zaken op het adres van leden van den Gemeenteraad van Vledder, nopens de regeling van het onderwijs in die gemeente. De Kamer heeft wel besloten die inlichtingen te doen drukken en ronddeelen aan de leden, maar verder is omtrent deze zaak niets gedaan. Hij meent nu dat er toch eene beslissing zal moeten worden genomen of die inlichtingen naar eene commissie zullen worden gezonden, of dat daaromtrent eene nadere discussie zal plaats hebben. Hij wil thans eene beslissing provoceren.

De *Voorzitter* zegt dat hij in deze zaak gevolgd heeft het antecedent nopens de inlichtingen door den Minister van Binnenlandsche Zaken gegeven omtrent de concessie voor den spoorweg van Scheveningen—Gouda. Ook deze inlichtingen zijn gedrukt en rondgedeeld, maar er is geene nadere beslissing genomen. Hij laat thans aan de Kamer de beslissing over, hoe in deze zaak moet worden gehandeld.

De heer *Cremers*, lid der vorige commissie omtrent deze zaak, merkt op, dat de Kamer vroeger de meening dier commissie niet gedeeld heeft. Hij zou nu meenen dat deze zaak zou moeten worden gesteld òf in handen der commissie voor de verzoekschriften, òf in die eener speciale commissie.

De heer *van Sasse van Ysselt* stelt voor het adres met de inlichtingen te verzenden aan de commissie voor de petitien. De heer *Boreel van Hogelanden* gelooft dat men dit niet aan die commissie kan opdragen. — waarop de heer *van Rhemen* voorstelt deze zaak te stellen in handen eener speciale commissie. Op voorstel van den heer *Cremers* wordt echter, met 15 tegen 10 stemmen, besloten, de beslissing dezer zaak tot eene volgende vergadering uit te stellen. — *Tegen* de heeren van Wessem, Nobel, van Beeck Vollenhoven, van den Oudermeulen, van Rhemen, de Vos van Steenwijk, Schimmelpenninck van der Oije, van Sasse van Ysselt, Eysinga en Hartsen.

Niets meer aan de orde zijnde wordt de Vergadering gescheiden tot morgen ten 11 ure.

Staatsbegrooting over 1863.

Uittreksel uit de Memorien van Antwoord der Regering op het Verslag der onderscheidene Commissien van Rapporteurs.

Algemeene beschouwingen.

1. Het doet der Regering leed, dat er nog leden zijn, al waren het er dan ook slechts weinigen, voor wie de rigting van dit Kabinet niet duidelijk is, en dat zij die alleen konden kennen òf uit de staatkunde, welke door de tegenwoordige Ministers gevolgd werd, toen sommigen van hen vroeger leden waren van de Tweede Kamer, òf uit eenige onbestemde uitdrukkingen, waaraan geene bijzondere waarde gehecht wordt.

De Regering had niet gedacht dat hare rigting nog voor iemand een geheim zou zijn; van hare zijde althans is die rigting, èn in woorden èn in daden, zoo duidelijk mogelijk uitgesproken. Het verslag der Kamer zelve is dan ook het beste bewijs, dat men zich beweegt op zeer bekend terrein, en dat de beginselen der Regering, zoo als zij die veelzijds heeft uitgesproken, werkelijk volkomen bekend zijn, terwijl de gehouden discussien in de Tweede Kamer, de aanvallen waaraan de Regering daar heeft blootgestaan, en eene ruime ondersteuning, die haar is ten deel gevallen, geene politieke onbekendheid mogen doen veronderstellen. Mogten echter, niettegenstaande dat alles, nog enkele leden van oordeel blijven, dat zij niet weten wat zij aan dit Ministerie hebben, dan moet de Regering wanhopen hun de zaak duidelijker te maken, en vertrouwen, dat de verdere handelingen van dit Kabinet zijne rigting tegenover die leden beter zullen preciseren.

Vooral meenden die leden dat die rigting, vooral in koloniale zaken, zich op eene allezins onrustbarende wijze openbaart, vermits dit Kabinet daarin geheel en al zoude afwijken van het vorige Ministerie. Te regt is door andere leden te kennen gegeven, dat zij geen verschil zagen tusschen de rigting van dit en die van het vorig Kabinet op koloniaal gebied.

2. Gebrek aan homogeniteit scheen te worden afgeleid door een gering aantal leden uit het cijfer, aangevraagd door het tegenwoordige hoofd van het Departement van Oorlog, terwijl de overige Ministers, voor zoover zij leden der Tweede Kamer waren, steeds een uiterst laag cijfer voor oorlogsbehoeften hadden voorgestaan; door meerdere leden uit de rede van den Minister van Finantien, gehouden in de avondzitting van den 8 dezer over de koloniale politiek van het Kabinet, waarin men, naar het schijnt, een groot verschil van denkwijze ziet met den Minister van Kolonien.

Wat het eerste punt betreft, zoo meent de Regering, dat uit het eindcijfer van het budget van Oorlog voor het aanstaande jaar volstrekt niet is af te leiden gebrek aan homogeniteit tusschen den Minister van Oorlog en de overige leden van het Kabinet.

De Regering meent te moeten herinneren wat daaromtrent in de Tweede Kamer van harentwege is gezegd, en te moeten wijzen op de omstandigheid, dat de voltooijing van reeds begonnen of ontworpen verdedigingswerken en eene dringende verbetering van de kazernen uitgaven eischen, die het gevolg zijn van vroeger genomen maatregelen.

Dat overigens de Minister van Oorlog ook de rigting is toegedaan van zijne overige ambtgenooten, ziet men uit de bezuinigingen, die belangrijk grooter zouden geweest zijn, indien de voeding en de kazernering geene uitgaven hadden geëischt, hooger, dan die van de vorige jaren.

En wat nu het tweede punt betreft, als of namelijk de Minister van Kolonien niet homogeen zoude zijn met de koloniale politiek, zoo als die door den Min. van Finantien in algemeene trekken is uiteengezet in de avondzitting van den 8 dezer, en als of die rede het bewijs zoude zijn van eene niet geringe verandering van zienswijze ten opzigte van de koloniale aangelegenheden, zoo meent de Regering, dat die veronderstelde verandering van zienswijze meer het gevolg is van de denkbeelden, die men haar zoo gaarne schijnt toe te kennen, dan van de denkbeelden, die zij werkelijk bezit, en dat de Regering niet kan inzien, dat uit het door den Minister van Kolonien gesprokene zou zijn af te leiden, dat hij andere denkbeelden is toegedaan dan die, welke door het gansche Kabinet gehuldigd worden. Meenen nu echter de leden, die hier worden beantwoord, dat dit alles hen niet tot gerustheid strekken kan, en dat hun daardoor zelfs alle vertrouwen wordt ontnomen, — de Regering meent alsdan te moeten afzien van verdere pogingen om die leden tot andere gedachten te brengen.

Dit alleen wil zij ten slotte nog verklaren ten behoeve van die leden, welke verlangen gerust gesteld te worden, dat geen Minister van Kolonien voortdurend in haar midden zou kunnen blijven zitting nemen, dan die de politiek is toegedaan, die de Regering ten opzigte onzer kolonien verklaard heeft te willen volgen.

3. Volgens het verslag was de meerderheid niet gunstig gestemd ten opzigte van het finantieel beleid der Regering en van hare plannen omtrent de verbetering van het belastingstelsel.

De gronden, die daarvoor in het verslag worden opgegeven, schijnen dat ongunstig oordeel niet te regtvaardigen.

Als een eersten grond voerden sommige leden aan, dat de door de Regering thans op den voorgrond gestelde beginsels, namelijk algeheele onafhankelijkheid van de koloniale baten, doortastende bezuinigingen en wering van misbruiken, inderdaad meer als groote woorden dan als beginsels zijn aan te merken, daar de wijze, waarop men tot die zoo begeerlijke zaken komen zal, gansch niet duidelijk omschreven is.

Het zou der Regering aangenaam geweest zijn, en zij had eenigermate regt dat te eischen, wanneer die leden, welke gemeend hebben hun oordeel op zoodanige wijze te moeten uitspreken, dat oordeel wat nader hadden toegelicht. Tot nog toe ziet de Regering niet in, dat het door haar gesprokene tot zoodanig oordeel kon aanleiding geven. Doortastende bezuinigingen zijn volgens die leden eene begeerlijke zaak, en ook de Regering zou hartelijk wenschen ze te kunnen invoeren. Maar waar worden ze als een beginsel op den voorgrond gesteld, waar heeft de Regering die als een Regeringsbeginsel voorgedragen? Wering van misbruiken, ook dit acht de Regering met die leden eene wenschelijke zaak. Maar waar heeft de Regering dit als een programma van regeren aangekondigd? Waar heeft zij dat groote woord gesproken, dat zij zich nu als een beginsel zou hebben toegeëigend? Ja, de Regering zal misbruiken weren waar zij die aantreft, maar dat is de pligt van elk Gouvernement, onverschillig onder welke vlag het is opgetreden. Voor de Regering is het dus onmogelijk om, zoo als de hier genoemde verlangen, duidelijker te omschrijven, wat door haar niet is op den voorgrond gesteld. En nu *de algeheele onafhankelijkheid van de koloniale baten*. Jaren lang heeft men de noodzakelijkheid en de wenschelijkheid daarvan betoogd; het verslag zelf noemt dit eene begeerlijke zaak. En nu de Regering optreedt, en zegt: ook ik wensch naar dat doel te streven; ik wensch de gewone Staatsuitgaven, zooveel mogelijk, in te krimpen; ik wensch geen jaar te laten voorbijgaan, of in minder of meerdere mate moet kunnen gezegd worden, dat men tot het evenwigt onzer Staatsbegrooting eene schrede genaderd is, — nu gaan van alle kanten stemmen op, om daaraan de meest zonderlinge voornemens te verbinden. In het verslag toch wordt door andere leden, dan de tot hiertoe genoemde, te kennen gegeven, dat ook zij die onafhankelijkheid wenschen als het einddoel waarnaar moet worden gestreefd, maar dat men het nooit heeft begrepen in dien zin, waarin de Minister van Finantien het thans voorstelt, namelijk door het opleggen aan de Natie van nieuwe belastingen. De Minister meent tegen deze voorstelling ernstig te moeten opkomen. In al hetgeen hij gezegd heeft is geen enkel bewijs te vinden, dat hij de onafhankelijkheid van de koloniale baten zou willen bevorderen door het opleggen van nieuwe of, zoo als men hiermede waarschijnlijk heeft willen te kennen geven, door het opleggen van meerdere belasting. De Regering wil de onafhankelijkheid langs geen anderen weg dan dien, welken men steeds als wenschelijk heeft voorgesteld en welken de hier bedoelde leden ook willen bewandeld zien. Zij meent zich daaromtrent duidelijk te hebben uitgesproken bij de indiening der Staatsbegrooting, en had dus niet verwacht, in een verslag van de Eerste Kamer der Staten-Generaal eene voorstelling aan te treffen zoo lijnregt in strijd met hare duidelijke uitgesproken meening.

Een tweede grond voor het ongunstig oordeel omtrent het finantieel beleid wordt ontleend aan de plannen der Regering omtrent de verbetering van het belastingstelsel. Verscheidene leden wilden geen voorbarig oordeel vellen, maar de aangekondigde voorstellen afwachten. Zij meenden echter nu reeds te moeten te kennen geven, dat de van Regeringswege medegedeelde strekking, om de accijnsbelastingen zooveel mogelijk ter zijde en daarvoor directe belastingen in de plaats te stellen, hun bedenkelijk voorkwam. Die voorstelling schijnt minder juist, evenzeer als de bewering van sommige andere leden, dat hier de eene accijns wordt afgeschaft, om daarvoor een anderen in de plaats te stellen. Het plan der Regering toch heeft in geenen deele de strekking om de accijnsen op de eerste levensbehoeften te vervangen door directe belastingen, maar grootendeels door het verhoogen van andere accijnsen, wier voortdurend behoud zij wenscht. Zoo wordt het verlies ten bedrage van *f* 4.200,000, te weeg gebragt door de afschaffing van de belasting op de brandstoffen en de zeep, voor een bedrag van *f* 3,500,000 teruggevonden in de verhooging van den accijns op gedistilleerd en bier; terwijl, indien men later mogt geraken tot eene afschaffing van de belasting op het geslagt, dit alleen het gevolg zou zijn van eene herziening en verhooging van den suikeraccijns. En wat nu aangaat het vervangen van den eenen accijns door den anderen, zoo moet de Regering er op wijzen, dat er geen enkele nieuwe accijns door haar wordt voorgesteld, zoodat dan ook de redenering, die op deze veronderstelling gebouwd is, schijnt te moeten wegvallen. Wel wordt voorgesteld om de koffij op te nemen in het tarief van inkomende regten, maar men zal toch zoodanig regt wel niet op ééne lijn willen stellen met den accijns? Anders toch zou het gansche tarief één groot accijnsmiddel zijn. In hoeverre nu de Regering heeft kunnen te gemoet komen aan de bezwaren, die, ook in het verslag, uit een commercieel oogpunt tegen een regt op koffij worden in het midden gebragt, zal moeten blijken uit het wetsontwerp, dat thans aan de overwegingen van den Raad van State is onderworpen.

Terwijl nu verscheidene leden geen voorbarig oordeel over de Regeringsplannen wilden uitspreken, omdat zij dit uiterst moeijelijk achtten zoolang men niet een duidelijk overzigt van het geheel der voorgenomen wijzigingen bezit, meenden vele andere leden reeds verder te kunnen gaan en waren eenstemmig in het afkeuren der denkbeelden, welke door den Minister van Finantien bij het indienen van deze begrooting zijn uiteengezet. Zij noemden die onpraktisch en strijdig met de eischen van onzen finantiëlen toestand. De Regering zou er grooten prijs op gesteld hebben dat onpraktische van hare denkbeelden duidelijker te zien aangewezen, dan enkel door het uitspreken van een afkeurend oordeel over de belasting op de inkomsten. Men moge voorts omtrent het min of meer wenschelijke eener zoodanige belasting van meening verschillen — en de Regering ziet volstrekt de bezwaren niet voorbij die er aan verbonden zijn — maar zij kan volstrekt nog niet inzien, dat deze belasting een zoo doorslaand blijk is van den weinig praktischen zin der Regering, en aanleiding zou moeten geven tot zoo groote ongerustheid, als waarvan het verslag spreekt. Integendeel, de Regering zou meenen dat als zij eene belasting als die van het patent, dat niet anders is dan eene inkomsten-belasting op zeer verkeerde grondslagen berustende, wil hervormen tot eene belasting, waaraan in beginsel geene billijkheid kan worden ontzegd, zulk eene poging geen zoo afkeurend oordeel verdient als thans in het verslag wordt uitgesproken, al mogt men zich dan ook niet met het beginsel eener zoodanige belasting kunnen vereenigen. Dezelfde leden, die gemeend hebben zoo onbepaald te moeten afkeuren de denkbeelden van den Minister van Finantiën, deden dit, niet alleen omdat zij die onpraktisch achtten, maar ook omdat haar die voorkwamen te zijn in strijd met de eischen van onzen finantiëlen toestand. Het betoog van die stelling schijnt zich op te lossen in de vraag, of, nu er honderd millioenen en meer aan openbare werken en telken reize ettelijke millioenen aan

delging van schuld besteed worden, de toestand onzer finantien van dien aard is, dat onze belastingen nog verhoogd moeten worden. Zij meenden eer aan vermindering te moeten denken, hoewel andere leden daartegen opkwamen, die zich wel tot eenige verhooging gezind betoonden. De Regering moet hier echter al wederom vragen naar het bewijs van hare gezindheid tot verhooging onzer belastingen. Van die gezindheid is, in alles wat zij heeft te kennen gegeven, geen enkel spoor te vinden. Zij heeft in haar plan van herziening alleen vooropgesteld dit denkbeeld, dat het totaalcijfer van de opbrengst der belastingen geene vermindering onderga, en daarmede is geheel en al in harmonie het stelsel, dat zij heeft voorgedragen.

En nu meent de Regering met vertrouwen de vraag te mogen doen, of een volstrekt afkeurend oordeel, dat voor een groot deel op zoodanige stelling berust, niet uiterst gewaagd is.

De leden, die hier worden beantwoord, herinneren ten slotte nog aan hetgeen het vorige jaar van de zijde der Kamer gezegd werd, toen „een groot aantal leden te kennen gaf geene algeheele herziening van het belastingstelsel, maar wel eene partiële verbetering daarvan te begeeren." De Regering heeft zich die woorden van den beginne af aan herinnerd en er rijpelijk over nagedacht, gelijk zij zich ten pligte rekent te doen omtrent alles wat van een zoo hoog geplaatst Staatsligchaam tot haar komt. Maar zij is tot de meening gekomen, vooreerst dat die uitspraak voor haar niet mogt zijn een motief om te handelen in strijd met hare overtuiging; en in de tweede plaats, dat ook eene partiële herziening toch altijd zal moeten rusten op een vooraf vastgesteld plan. Men dient te weten waar men heen wil en in welke rigting men die partiële herziening verlangt. Doet men dat niet, dan acht de Minister elke herziening hoogst bedenkelijk. Het verlangen naar eene partiële herziening kan dus nooit zijn eene reden tot afkeuring van het door de Regering voorgesteld plan, maar heeft meer betrekking tot de wijze van uitvoering; terwijl, wanneer men zich niet kan vereenigen met de herzienings-denkbeelden der Regering, toch altijd een nieuw plan zal moeten voorafgaan aan elke partiële herziening.

Aan het slot dezer paragraaf wordt door eenige leden te kennen gegeven, dat zij bij de voorgenomen herziening met leedwezen het gemis ontwaarden van eene belasting op goederen in de doode hand. Deze belasting was reeds in de vorige zitting door een der leden als wenschelijk voorgesteld. De Minister van Finantien wil thans geen oordeel daarover uitspreken, maar alleen te kennen geven, dat hij bouwstoffen verzamelt om met volledige kennis van zaken zijn oordeel te kunnen vestigen.

4. De Regering meent omtrent de beschouwingen hier ontwikkeld te kunnen verwijzen naar de uitvoerige Memorie van Beantwoording op het Verslag der Commissie van Rapporteurs omtrent het IXde hoofdstuk der Staatsbegrooting, waarin grootendeels dezelfde punten zijn ter sprake gebragt, die hier worden behandeld.

5. De vraag, hier bedoeld, vindt hare oplossing in het antwoord der Regering op het Verslag der Commissie van Rapporteurs omtrent het hoofdstuk III *A*.

6. De wenschelijkheid eener verbeterde inrigting der schutterijen wordt niet vergeten. Dat onderwerp is eene eerste zorg der Regering. De vrees voor onoverkomelijke verwarring, wanneer, onder de thans nog bestaande wet, de schutterijen tot verdediging des Vaderlands moesten opgeroepen worden, schijnt overdreven. In 1830 werden binnen zeer korten tijd p. m. 40,000 man schutterij onder de wapenen gebragt, schoon de organisatie dier wapenmagt in de gemeente toen minder voldoende was dan nu, en de *rustende* schutterijen, thans allerwege op het papier georganiseerd, in het geheel nog niet bestonden.

Het brengen ten laste der gemeenten van kosten voor de schutterijen is een punt, dat eerst aan de orde zal komen bij de behandeling van de voor te dragen nieuwe wet.

Hoe doordrongen van het besef van het hooge belang, ja van de noodzakelijkheid der algemeene wet tot regeling van het bestuur van den Waterstaat, kan het Gouvernement nog geen uitzigt op een bepaald tijdstip van aanbieding geven.

De Regering acht evenzeer als de leden der Kamer eene wet tot beslissing van geschillen over bevoegdheid tusschen de administratieve en regterlijke magt gerezen, ook na de nieuwe inrigting van den Raad van State, niet minder noodig dan vroeger. Zij zal het hare doen.

Onder voorwendsel van een maatregel van algemeen bestuur ambtenaren met toekenning van wachtgeld te ontslaan met geen ander doel dan hen door anderen te doen vervangen, dit zou, ook in het oog der Regering, de hoogste afkeuring verdienen. Zij meent zich dan ook in geen geval eene handelwijze van dezen aard te hebben veroorloofd en houdt zich overtuigd dat, wanneer haar eenig voorbeeld wierd aangewezen, waarop in de gebezigde algemeene bewoordingen gedoeld werd, het haar niet moeijelijk zou vallen bevredigende ophelderingen te geven.

HOOFDSTUK III *A*.

Departement van Buitenlandsche Zaken.

1. Wanneer in den aanhef van het Voorloopig Verslag der Eerste Kamer der Staten-Generaal over het hoofdstuk III *A* der Staatsbegrooting voor 1863 het gevoelen wordt uitgedrukt, als of het bestuur van het Departement van Buitenlandsche Zaken te wenschen overlaat, ziet de Minister van Buitenlandsche Zaken in de redenen, welke ten betooge hiervan worden aangevoerd, namelijk „dat de door den Minister in de Tweede Kamer gegeven antwoorden weinig uitzigt geven op eene wenschelijke afdoening der met het buitenland aanhangige vraagstukken," geen genoegzamen grond tot dergelijke bewering. De meeste dier vraagstukken toch zijn reeds sedert jaren aanhangig en in dien tusschentijd hebben zij voorzeker niet aan eenvoudigheid gewonnen; hoe verlangend dan ook men naar eene gewenschte uitkomst omzie, is het in billijkheid niet aan den tegenwoordigen Minister te wijten, wanneer die uitkomst al zoo spoedig niet wordt verkregen. De hoofdpunten van beschouwing, waarop vooral het minder gunstig gevoelen ten opzigte des Ministers schijnt gegrond te zijn, zullen in de volgende paragraaf worden opgehelderd.

2. De Regering meent in het geheel niet te moeten toegeven in hetgeen over de behandeling der Maasquestie wordt aangevoerd: zij gelooft echter niet dat het thans juist het oogenblik is, in een breedvoerig betoog tot verdediging harer daden te treden; zij behoeft slechts te wijzen op hetgeen in de zittingen van den 14 en 15 mei der Tweede Kamer hieromtrent is gesproken, en het zal dan blijken dat tot de wijze van behandeling van het toen aanhangig wetsontwerp niet is besloten, dan nadat het Belgische Gouvernement met de zienswijze der Nederlandsche Regering bekend was gemaakt; verder zal men het betoog vinden, dat de thans aangeprezen intrekking van het wetsontwerp veel minder met goede trouw, voorzigtigheid en staatkunde ware overeen te brengen geweest, wijl dan aan het tractaat niet die behandeling zoude zijn gegeven, welke tot eventuele ratificatie moest leiden, en welke België dus regt had te vorderen. De Minister meent tevens de opmerking te moeten maken, dat in het geheele debat ter zake het ontwerp niet is bestreden van wege de Regering, welke zich integendeel bereid getoond heeft al die inlichtingen te verstrekken, welke tot beoordeeling der zaak gevraagd werden. De Regering begrijpt niet waarom men thans door de uitkomst dier aangelegenheid zich te leur gesteld acht, noch ook op welke gronden men meer dan ooit van eene behoorlijke regeling verwijderd schijnt te zijn. Uit hetgeen door de Regering aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal is medegedeeld, kan zoo iets toch niet worden verondersteld, noch ook eenige waarschijnlijkheid geput worden, dat de onderhandelingen zouden worden afgebroken. In den staat der zaken sedert den 27 october is tot nu toe geene verandering gebragt; de kort vóór dat tijdstip door Nederland aan België gedane voorstellen worden aldaar onderzocht.

3. De Regering kan niet toegeven dat bij het uitgebragt votum omtrent de Keurhessische aangelegenheden niet met voorzigtigheid is gehandeld. Men heeft in de geheele behandeling der zaak zich stipt gehouden aan de voorschriften der bestaande tractaten: van een breedvoerig betoog hieromtrent meent de Minister zich te kunnen onthouden, door te verwijzen naar hetgeen door hem bij de discussen in de Tweede Kamer der Staten-Generaal gezegd is.

4. Op den twijfel, in het verslag geopperd, of de onderhandelingen met het Japansch gezantschap wel bevorderlijk zullen zijn aan het vestigen van goede betrekkingen tusschen beide Rijken, meent de Minister te kunnen antwoorden met de mededeeling, dat de Japansche Gezanten hunne tevredenheid hebben betuigd over den uitslag der onderhandelingen.

5. Het is met leedwezen dat de Minister in het Voorloopig Verslag afkeuring vindt uitgesproken over de voorgenomen regeling der Nederlandsche diplomatie, waarover de Minister den 14 mei in de Tweede Kamer in algemeene trekken zijne meening te kennen gaf, welke hoofdzakelijk hierop nederkwam, dat de best vervulde en meest betaalde missien dáár moesten zijn gevestigd, waar de meest gewigtige Nederlandsche belangen moeten worden behandeld. Wanneer echter eveneens gezegd wordt, dat de Minister hieraan niet getrouw is gebleven, zoo ziet hij nogtans niet in dat daartoe redenen bestaan, dewijl de in rang verhoogde of meer bezoldigde missien juist ook voor Nederland de meest gewigtige zijn; dat uit een staatkundig oogpunt dikwerf missien bij Mogendheden van den tweeden rang de meest belangrijke kunnen worden, kan in het algemeen wel worden aangenomen; doch er worden geene gronden aangevoerd ten betooge dat de tegenwoordige toestand van Europa eene meer dan gewone aaneensluiting dier Mogendheden noodzakelijk of raadzaam maakt, zoodat hierdoor de onaangename indruk door de opheffing der missien in Stockholm en te Lissabon zoude worden geregtvaardigd. De goede verstandhouding tusschen Zweden en Nederland is niet verminderd door de opheffing onzer missie van af 1843 tot 1851, toen ook de aldaar geaccrediteerde minister-resident te Kopenhagen gevestigd was.

De bewering, dat de Nederlandsche missie in Stockholm in allen gevalle meer noodzakelijk is dan die te Kopenhagen, kan niet voldoende worden bewezen door de cijfers der handelsstatistiek.

Niet de uitgebreidheid van den handel alleen, doch de mate in welke deszelfs belangen officiële behartiging van wege de diplomatie behoeven, wettigen het bestaan eener missie. Daarenboven is voor het oogenblik, vooral in verband met aldaar plaats hebbende gebeurtenissen, de tegenwoordigheid te Kopenhagen van een Nederlandsch diplomatiek agent volstrekt noodzakelijk.

Dat door de opheffing van het gezantschap in Zweden een onjuist denkbeeld in het buitenland zoude gegeven worden over de verhouding der Nederlandsche Natie tot haar regerend Stamhuis, dat kan de Regering niet beamen: de liefde en de eerbied van elk Nederlander voor ons roemrijk Vorstengeslacht is alom bekend genoeg, dan dat hiervan behoeve te blijken door het al of niet aanwezig zijn van een gezant te Stockholm, die in het geheel geene werkzaamheden te verrigten heeft.

Ten slotte vermeent dan ook de Regering als hare zienswijze hieromtrent te kunnen mededeelen, dat de in de Scandinavische Rijken te behandelen Nederlandsche belangen geen grooter personeel vorderen dan van een gezant, wien dan ook, gelijk reeds door den Minister in de Tweede Kamer der Staten-Generaal verklaard is, tot standplaats bij gewone omstandigheden zonder eenigen twijfel Stockholm zoude worden aangewezen, doch dat de thans te Kopenhagen aanhangige onderwerpen hierin verandering brengen. Zoodra echter de tegenwoordigheid van den Nederlandschen diplomatieken agent te Kopenhagen niet volstrekt noodzakelijk meer zal zijn, zal hij te Stockholm verblijf houden.

Ook tot de opheffing der missie te Lissabon heeft de Regering besloten, omdat de noodzakelijkheid tot vermindering van het aantal standplaatsen voor Nederlandsche diplomatieke agenten steeds zich meer en meer doet gevoelen.

Bij gebrek aan te behandelen zaken tusschen Nederland en Portugal, hetgeen eveneens blijkt uit het niet gevestigd zijn in 's Hage van een Portugeesch diplomatiek agent, heeft de Regering dan ook de standplaats Madrid, ook uit hoofde der aldaar te verrigten werkzaamheden, gekozen. De redenen waarom de meeste leden het behoud der missie te Rome hebben verdedigd, zullen wel dezelfde zijn als door de Regering bij de discussien in de Tweede Kamer daarvoor zijn bijgebragt, en dan ook wel de bevreemding hebben verminderd, welke door het niet opheffen dier missie werd opgewekt.

6. Wat aangaat het losmaken van Limburg van den Duitschen Bond, zoo kan de Regering de verzekering geven, dat deze aangelegenheid steeds in het oog wordt gehouden. Over den toestand, waarin zich deze aangelegenheid bevindt, zoude het onraadzaam zijn, meer inlichtingen te geven.

7. Een meer bevredigend antwoord omtrent den toestand der geldelijke vereveningen met Luxemburg kan de Regering niet geven, daar van Luxemburgsche zijde een antwoord zich steeds laat wachten; de Minister zal echter ook van zijne zijde niet nalaten steeds op eene eindregeling aan te dringen.

HOOFDSTUK IX.

Departement van Kolonien.

1. Wanneer de moed om eene zware taak te aanvaarden, zoo als de Minister van Kolonien mag verklaren bij hem het geval te zijn, is ontleend aan eene sedert lang gevestigde overtuiging, dat de Regeringsbeginselen, welke men geroepen wordt mede in toepassing te brengen, deugdelijk en proefhoudend zijn, zou de Minister meenen dat daardoor vertrouwen en geene bezorgdheid zou worden uitgelokt.

Had de Commissie kunnen goedvinden op te geven waarin vele leden „onbestemdheid en weifelmoedigheid in voornemens, en stoutmoedige grepen tevens in bestaande toestanden" bij den Minister hadden opgemerkt, hij zou hebben kunnen trachten aan 't toonen dat die zich onderling bestrijdende opvattingen geene bewijzen zijn van gemis aan Staatsbeleid. Het eenige punt als bewijs genoemd, de overhaasting waarmede de emancipatie-wet is afgekondigd, zonder daaraan gepaarde magtsontwikkeling, kan toch bezwaarlijk tegen hem worden aangevoerd, wanneer slechts niet wordt voorbijgezien, dat vertraging in de afkondiging van wetten is in strijd met de 2de alinea van art. 73 der Grondwet, en dat de gunstige berigten, tot dusver uit Westindië ontvangen omtrent de houding der vrij te makenen, niet hebben doen zien dat magtsontwikkeling bij de afkondiging der emancipatie-wetten is noodig geweest.

2. De Minister wenscht, evenmin als het verslag dit heeft willen doen, te treden in eene breedvoerige beschouwing omtrent de uitlegging van art. 59, alin. 4, der Grondwet. Dit punt is reeds zoo dikwerf en uit zoo velerlei oogpunten behandeld, dat er weinig nieuws van zou kunnen worden gezegd. Maar waar in het Verslag vergetelheid aan den Minister wordt toegeschreven aangaande het bestaan van eenen Indischen wetgever, mag hij toch niet nalaten te wijzen op art. 31, alinea 1, van het krachtens de Grondwet bij de *wet* vastgestelde Reglement op het beleid der Regering van Nederlandsch Indië, waarbij niet uitsluitend ordonnantien van den Gouverneur-Generaal zijn genoemd, maar ook wetten en Koninklijke besluiten. Heeft nu de wet, om welbekende redenen, niet gepreciseerd welke onderwerpen voor Indië, in Nederland bij de wet of bij Koninklijk besluit, of in Indië, bij ordonnantie van den Gouverneur-Generaal moeten worden geregeld, dan volgt daaruit ook, dat daarover steeds verschil van gevoelen zal blijven bestaan.

De Minister weet dus zeer wel dat het gevoelen, hetwelk hij daaromtrent aankleeft, is van subjectieven aard. Hij wenscht slechts op te merken dat dit niet anders kan zijn, en dat elk gevoelen, dat daartegenover wordt gesteld, van denzelfden aard is en niet anders zijn kan.

a. Herhaaldelijk is omtrent het onderwerp der regeling van het beheer en de verantwoording der koloniale geldmiddelen van gedachten gewisseld met het Indisch Bestuur en met de Algemeene Rekenkamer in Nederlandsch Indië.

Van de ter zake ontvangen adviesen is bij de zamenstelling van het nu bij den Raad van State aanhangig ontwerp van wet zooveel mogelijk gebruik gemaakt.

Het gevoelen van de Algemeene Rekenkamer in Nederland is niet gevraagd, omdat bij het wetsontwerp de bepaling is voorgesteld dat, voor zoo veel de contrôle hier te Lande betreft, de bestaande comptabiliteitsbepalingen daarop van toepassing zullen zijn. In hoe ver hiermede zamenhangt de zaak der subsidien aan de West-Indiën voor de voorbereidende maatregelen aldaar, is moeijelijk te beantwoorden.

Zeker worden hier bedoeld de voorbereidende maatregelen in verband met de emancipatie der slaven. Maar de daarvoor uitgetrokken sommen zijn, even als alle andere bij de begrootingen voor West-Indië voorkomende posten, ramingen van te doene uitgaven, welker bedrag in de cijfers der op de Staatsbegrooting uitgetrokken subsidien begrepen zijn. Heeft men daarentegen het oog op de wijze van beschikken over die subsidien, dan kan slechts worden opgemerkt, dat omtrent de wijze waarop de verantwoording der bij de Staatsbegrooting toegestane subsidien moet plaats hebben, eene bepaling voorkomt in art. 41 van de wet van 5 oct. 1841 (Staatsblad n.° 40).

b. Er wordt gevraagd, of er overeenstemming bestaat tusschen het Bewind hier te lande en het opperbestuur in Indië, meer bijzonder in zake van het stelsel der Regering betreffende de cultuur-aangelegenheden, en of er grond is om te vreezen, dat de Gouverneur-Generaal bezwaar zal vinden om de onlangs uit het Moederland ontvangen bevelen toe te passen. De Minister moet verklaren niet te weten *welke* bevelen door hem naar Indië zijn gezonden waarop hier kan worden gedoeld; maar wel kan hij wijzen op het advies van den Raad van Nederlandsch Indië, dd. 27 junij 1862, en den brief van den Gouverneur-Generaal van den 31 mei jl. te voren, reeds in de Tweede Kamer der Staten-Generaal, in de zitting van 1 december, aangehaald, waarbij de Raad met erkentelijkheid toejuicht de vrijheid tot handelen, door den Minister in urgente gevallen aan de Indische Regering gegeven ter zake van de particuliere industrie, en de tegenwoordige landvoogd zijn gevoelen mededeelt nopens het cultuurstelsel en de vrije teelt, waarmede dezerzijds geheel wordt ingestemd.

De bovenbedoelde vraag is ook gedaan naar aanleiding van de circulaire van 14 februarij 1862, gerigt aan de hoofden van gewestelijk bestuur, omtrent de toelating van Europeanen in sommige gedeelten van Java. Men meende, dat de meer vrijgevige wijze, waarop die vergunningen volgens het stelsel des Min. moeten plaats hebben, niet dan bezorgdheid voor de toekomst kon geven; terwijl daarmede de bovengenoemde circulaire, door hare gewigtige en beperkende voorschriften, in strijd scheen te zijn.

Met het hier bedoeld stelsel des Ministers heeft men kennelijk op het oog het wetsontwerp betrekkelijk de cultuur-ondernemingen buiten contract met het Gouvernement, bij de Tweede Kamer der Staten-Generaal ingediend.

De Minister kan echter in dat ontwerp ter zake geen strijd ontdekken met de aangehaalde Indische circulaire; immers is dáár, blijkens het slot, weigering tot toelating van Nederlanders in de binnenlanden *uitzondering*, waarvan omstandig verslag moet gedaan worden aan den Gouverneur-Generaal.

Derhalve is toelating, bij gebleken voldoening aan de gestelde vereischten, *regel*.

En nu meent de Minister te mogen vragen, in hoe verre ten dezen opzigte het meergemelde wetsontwerp met de circulaire van 14 februarij 1862 kan gezegd worden in tegenspraak te wezen.

3. Bij de bespreking van de aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal aangeboden wet betrekkelijk de cultuurondernemingen in Nederlandsch Indië is de wenschelijkheid aangewezen, dat die wet spoedig in behandeling kome.

De Minister beaamt die meening ten volle, en moet zich de opmerking veroorloven, dat, bij het uitzigt op eene spoedige behandeling der bedoelde wet, de beantwoording minder nuttig en passend mag worden geoordeeld van vraagpunten, die, zoo ze niet reeds oplossing vinden in de wet zelve of in de daarbij behoorende Memorie van Toelichting, voor oplossing van zelf in aanmerking zullen komen bij de gedachtenwisseling, die op de indiening der wet volgen zal.

Desniettemin wil de Minister niet in gebreke blijven enkele punten betreffende de Gouvernements- en de particuliere cultures, in het Verslag aangeroerd, toe te lichten.

De omstandigheid, dat thans reeds van particuliere cultuurondernemingen, boven en behalve hetgeen de Gouvernements-cultures opleveren, gunstige uitkomsten zijn verkregen, zoowel voor Java als voor Nederland, is geschikt om terug te brengen van de bezorgdheid welke in het Verslag wordt te kennen gegeven wegens de gevolgen van den daarin voorspelden strijd tusschen cultures van het Gouvernement en cultuurondernemingen van particulieren.

De Minister heeft door de wet op de cultuurondernemingen niets nieuws willen stichten, maar, le[illegible] op de particuliere cultures die bestaan, het bestaan willen regelen op beteren voet dan waarop het thans gevestigd is.

Hij herinnert aan de verklaring, in de zitting van den 6 dezer door hem in de Tweede Kamer der Staten-Generaal afgelegd. De Regering heeft nu, even als vroeger, de bedoeling om de inkomsten te doen verloren gaan van de op hoog gezag ingevoerde cultures, welker instandhouding is voorgeschreven bij het Reglement op het beleid der Regering in Nederlandsch Indië, dat ook door den Minister zal worden gehandhaafd en eerlijk ten uitvoer gelegd.

Het streven van den Minister is, even als dat van zijne voorgangers, om met de Indische Regering mede te werken tot wegneming van de gebreken, die nog aan de Gouvernements-cultures verbonden zijn, en waardoor de productie dier cultures wordt belemmerd.

De Minister zal, tegenover de in het Verslag geopenbaarde vrees voor de nadeelen van de vrijheid, aan arbeiders bij de Gouvernements-cultures te verleenen, om deel te nemen aan den arbeid bij particuliere ondernemingen, de meening kunnen stellen, welke door hem reeds in de Tweede Kamer is te kennen gegeven, dat de Gouvernements-cultures door de vrije cultuur in zoo ver zullen worden gesteund, dat de arbeider bij de Gouvernements-cultures, die veelal tegen een onevenredig loon werkt en die te besteden arbeid beschouwt als eene belasting bij den Souverein verschuldigd, door zijne bezigheid bij particuliere ondernemingen gelegenheid zal vinden om een goed loon te verdienen en op die wijs te beter in zijne behoeften te voorzien.

In verband tot het voorafgegane kan de Minister ook niet deelen in de beduchtheid, in het Verslag doorstralende, wegens vermindering van finantiële voordeelen aan de cultures ontleend wordende.

Terwijl daarom ook geene genoegzame aanleiding bestaat om bij de vraag stil te staan, wat bij het wegvallen der voordeelen van de Gouvernements-cultures in de plaats zou kunnen worden gesteld, mag de Minister herinneren aan hetgeen in zijne redevoering in de Tweede Kamer der Staten-Generaal is aangevoerd ten betooge van de onmogelijkheid om met genoegzame zekerheid voor de toekomst berekeningen te leveren van de finantiële uitkomsten van de in het belang der Gouvernements- en particuliere cultures voorgestelde of voorgenomen maatregelen.

4. De Minister heeft sedert de indiening van zijne Memorie van Beantwoording aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal, van den 25 october 1862, geene berigten ontvangen, die een einde zouden kunnen maken aan de toen vermelde onzekerheid in hoe ver eene volledige toetreding van de suikercontractanten is geschied tot de nieuwe grondslagen voor de suikercultuur.

Uit Indië zijn evenmin mededeelingen ontvangen wegens het daar in behandeling zijnde vraagstuk van de afschaffing der cultuurprocenten. In verband ook tot die omstandigheid, is nog de beslissing aangehouden omtrent de voorstellen van den Gouverneur-Generaal wegens de verhooging van de bezoldiging der inlandsche hoofden.

In het Verslag wordt gevraagd, of de Minister werkelijk gezind is om de Gouvernements-koffijcultuur los te laten, welke gezindheid afgeleid wordt uit de bepaling van art. 33 der wet op de cultuurondernemingen in Nederlandsch Indië, volgens welke aan de particuliere ondernemingen vrijheid wordt gelaten om alle voortbrengselen te telen behalve papaver.

Die vraag bewijst, dat bij de Eerste Kamer hetzelfde misverstand plaats vindt, waartegen de Minister is opgekomen bij zijne redevoering in de zitting der Tweede Kamer van de Staten-Generaal van den 8 dezer.

De Minister moet, in antwoord op die vraag, in de eerste plaats herhalen wat hij reeds bij de bedoelde gelegenheid heeft verklaard, dat hij namelijk, ook op grond van art. 56 van het Regerings-reglement, van meening is dat de Gouvernements-koffijcultuur als monopolie moet gehandhaafd worden. Met betrekking tot de verdere strekking van de ter zake gedane vraag moet echter op nieuw worden opgemerkt, dat het bestaande monopolie slechts toepasselijk is op de koffij, die door de bevolking moet worden geteeld voor en geleverd aan het Gouvernement, maar niet uitsluit, dat door particulieren op eigen landen of op woeste gronden, welke zij in huur bekomen, koffij geteeld wordt of kan worden, welke tot hunne beschikking blijft en waarvan de opbrengst in zeer beduidende mate zou moeten toenemen om eenigermate met de Gouvernements-koffijproductie te kunnen concurreren.

De bewering is onjuist, dat onlangs bij het Koninklijk besluit van den 12 maart 1862, n.° 43, het kader is beperkt der Indische ambtenaren.

De Minister heeft tot dusver geen bezwaar gevonden om de uitzending van ambtenaren te doen plaats vinden in verhouding tot de klimmende behoefte van de Indische dienst.

Bij het zamenstellen der verordening op het benoemen en ontslaan van Indische ambtenaren, tot het geven van uitvoering aan de daartoe betrekkelijke voorschriften van art. 49 van het Regerings-reglement, worden dan ook niet uit het oog verloren bepalingen, welke kunnen strekken om steeds verzekerd te zijn van het kunnen voorzien in zich voordoende behoefte.

5. Gaarne stelt de Minister hier nogmaals bekend hetgeen hij reeds meermalen als zijne zienswijze heeft uitgesproken omtrent den verkoop van producten op Java.

Nadat gedurende de laatste vier jaren eene hoeveelheid van 100,000 picols Gouvernementssuiker 'sjaars op Java was verkocht, is, op voorstel van den laatst afgetreden Minister van Kolonien, de magtiging des Konings verkregen om in den loop van het jaar 1862 200,000 picols suiker en 50,000 picols koffij op Java te doen te gelde maken.

De Minister heeft reeds meermalen te kennen gegeven, dat hij niet op eenmaal zoo groote uitbreiding van plaatselijken verkoop van Gouvernementsproducten wenschelijk zou hebben geacht. Hij oordeelt dat daarbij met omzigtigheid moet worden te werk gegaan, om de reden vermeld in zijne redevoering, uitgesproken in de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, dd. 26 mei 1862.

Het ligt dan ook voorloopig niet in het voornemen der Regering om verdere uitbreiding te geven aan den verkoop van producten op Java. Wanneer later daartoe mogt worden overgegaan, zal daarbij vooral behooren te worden gelet op de behoeften, welke de Indische markt zal hebben doen kennen; met andere woorden, op de gemiddelde prijzen, gedurende eenige jaren in Indië verkregen, vergeleken met de prijzen in dezelfde jaren in Nederland bedongen. Ook in dit opzigt mag het geldelijk belang van den Staat niet uit het oog worden verloren.

Gedrukt en uitgegeven bij
G. en C. A. van Reyn,
te Rotterdam.